

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU

Evidenčné číslo: 104002/I/2023/36122163605547012

SYSTÉMY REPORTOVANIA DOSIAHNUTEJ ÚROVNE
UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA PODNIKU
Diplomová práca

2023

Bc. Diana Méhesová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU

Evidenčné číslo: 104002/I/2023/36122163605547012

SYSTÉMY REPORTOVANIA DOSIAHNUTEJ ÚROVNE
UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA PODNIKU

Diplomová práca

Študijný program: Všeobecný manažment

Študijný odbor: Personálny manažment podniku

Školiace pracovisko: Katedra podnikovohospodárska

Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Mgr. Gabriela Dubcová, PhD

Bratislava, 2023

Bc. Diana Méhesová

Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta podnikového manažmentu

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

- Meno a priezvisko študenta:** Bc. Diana Méhesová
Študijný program: všeobecný manažment (Jednoodborové štúdium, inžiniersky II. st., denná forma)
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Typ záverečnej práce: Inžinierska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský
Sekundárny jazyk: anglický
Názov: Systémy reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného rozvoja podniku
Anotácia: Záverečná práca sa zameriava na ťažiskové atribúty rozvoja systému reportovania zodpovedného podnikania/udržateľného rozvoja. Hlavné témy: vychádzajúc zo stanoveného cieľa študent/ka zrealizuje analýzu dosiahnutej teoretickej úrovne v oblasti systému reportovania zodpovedného podnikania/udržateľného rozvoja a hodnotenie súčasného stavu (v praxi) systému reportovania zodpovedného podnikania/udržateľného rozvoja. Inovatívnym prínosom diplomovej práce bude predovšetkým špecifikácia a analýza aktuálnych trendov podporujúcich rozvoj subsystému reportovania zodpovedného podnikania/udržateľného rozvoja. Diplomant/ka v rámci aplikačnej časti zrealizuje výskum modelového riešenia špecifik subsystému reportovania zodpovedného podnikania/udržateľného rozvoja v rámci podnikového controllingu vo vybranom podniku. Výsledky výskumu budú formulované v záveroch a diplomant/ka navrhne adekvátne odporúčania pre teóriu a podnikovú prax.

Vedúci: doc. Ing. Mgr. Gabriela Dubcová, PhD.
Oponent: Ing. Jana Kissová, PhD.
Katedra: KPH FPM - Katedra podnikovohospodárska

Dátum zadania: 30.08.0222

Dátum schválenia: 29.04.2022

prof. Ing. Helena Majdúchová, CSc.
vedúci katedry

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

V Bratislave dňa.....

.....

Podpis študenta

Podakovanie

Osobné podakovanie venujem pani doc. Ing. Mgr. Gabriele Dubcovej PhD., za cenné rady a trpezlivosť pri tvorbe záverečnej práce.

Ďalej by som chcela venovať podakovanie pánovi riaditeľovi spoločnosti HSH s.r.o., Ing. Andrejovi Husárovi PhD., a manažmentu spoločnosti za vynikajúcu spoluprácu a informácie, ktoré mi boli poskytnuté počas tvorby praktickej časti tejto záverečnej práce.

V Bratislave dňa.....

.....

Podpis študenta

MÉHESOVÁ, Diana: *Systémy reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného rozvoja*, – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta podnikového manažmentu; Katedra podnikovohospodárska FPM – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Mgr. Gabriela Dubcová, PhD. - Bratislava: FPM EU, 2023, počet strán 81.

Cieľom tejto diplomovej práce je identifikácia, následná analýza a zhodnotenie ťažiskových atribútov rozvoja systému reportovania zodpovedného podnikania/udržateľného rozvoja a navrhnúť zlepšenia. Práca sa skladá z piatich kapitol. Obsahuje 8 grafov, 21 tabuliek, 5 obrázky a 1 prílohu. Prvá kapitola práce je venovaná súčasnému stavu potenciálu riešenej problematiky v teórii a praxi. Druhá kapitola práce pozostáva z identifikácie globálneho cieľa a parciálnych cieľov. Tretia kapitola práce obsahuje metodiku prácu a metódy skúmania, ktoré boli použité k tvorbe tejto záverečnej práce. Štvrtá kapitola obsahuje výsledky práce zo skúmania systému reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného rozvoja v selektovanom podniku. Piata kapitola obsahuje výsledky práce zo skúmania dosiahnutej úrovne udržateľného rozvoja vo vybranom podniku. V poslednej kapitole sú uvedené závery a odporúčania pre teóriu a prax. Výsledkom tejto práce je zhodnotenie dosiahnutej úrovne udržateľného rozvoja vo vybranom podniku.

Kľúčové slová: trvalo udržateľný rozvoj, udržateľné podnikanie, spoločenská zodpovednosť, reporting udržateľného podnikania

MÉHESOVÁ, Diana: *Reporting Systems for Evaluation of the Development Level of Sustainable Business*, – University of Economics in Bratislava. Faculty of business management; Department of Business Management FPM – Supervisor: doc. Ing. Mgr. Gabriela Dubcová, PhD. - Bratislava: FPM EU, 2023, number of pages 81.

The aim of this thesis is the identification, subsequent analysis, and evaluation of the specifics of the sustainable development reporting subsystem. The thesis consists of five chapters. It includes 8 graphs, 21 tables, and 5 pictures and one appendix. The first chapter of the thesis is devoted to the current state of the potential of the addressed issue in theory and practice. The second chapter of the thesis consists of identifying the global goal and partial objectives. The third chapter of the thesis contains the methodology and research methods that were used to create this final thesis. The fourth chapter contains the results of the study of the reporting system level of sustainable development achieved in the selected company. The fifth chapter presents the results of the study of the achieved level of sustainable development in the selected company. The last chapter provides conclusions and recommendations for theory and practice. The result of this thesis is the evaluation of the achieved level of sustainable development in the selected company.

Key words: sustainable development, sustainable business, social responsibility, sustainable business reporting

Obsah

Úvod.....	11
1 Súčasný stav potenciálu riešenej problematiky v teórii a praxi	12
1.1 Vedecké a právne aspekty udržateľného podnikania.....	12
1.1.1 Všeobecné princípy inštitucionalizovaného udržateľného správania podniku...	14
1.1.2 Alternatívy etického správania podniku	17
1.1.3 Základné atribúty deklarovanej verifikácie udržateľného podnikania	19
1.2 Reporting udržateľného podnikania	22
1.2.1 Systém controllingu udržateľného podnikania.....	22
1.2.2 Základné atribúty reportingu udržateľného podnikania	25
1.2.3 Reprezentatívne systémy reportingu udržateľného podnikania	32
1.2.4 Najaktuálnejšie trendy reportingu udržateľného podnikania	39
2 Cieľ práce.....	42
2.1 Globálny cieľ.....	42
2.2 Parciálne ciele	42
2.2.1 Parciálne ciele v teoretickej časti práce.....	42
2.2.2. Parciálne ciele v aplikačnej časti.....	43
3 Metodika práce a metódy skúmania.....	44
3.1 Všeobecné vedecké metódy	44
3.2 Špecifické vedecké metódy	45
3.2.1 Špeciálne metódy pre ekonómiu	45
3.2.2 Špeciálne metódy pre diplomovú prácu	45
3.3 Charakteristika objektu výskumu.....	46
3.4 Definovanie inovatívnosti realizovaného výskumu	46
4 Výsledky práce zo skúmania systému reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného rozvoja v selektovanom podniku	47
4.1 Situačná analýza podniku.....	47
4.1.1 Všeobecná charakteristika podniku HSH s.r.o.	47
4.1.2 Existujúce atribúty ekonomiky a manažment podniku	48
4.2 Status quo udržateľného podnikania	52
4.2.1 Identifikácia najdôležitejších skupín zainteresovaných strán.....	52
4.3 Návrh implementácie systému reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného podnikania.....	66
4.3.1 Etický koncept systému reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného podnikania.....	66
4.3.2 Fungovanie procesu reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného podnikania	69
4.3.3 Návrh metodiky reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného podnikania ...	70
5 Diskusia, závery odporúčania	73
5.1 Závery	73
5.1.1 Závery v teoretickej časti	73
5.1.2 Závery v praktickej časti	74
5.2 Odporúčania	75
5.2.1 Odporúčania v teoretickej časti	75
5.2.2 Odporúčania v praktickej časti	75
Záver	76
Zoznam použitej literatúry	77
Prílohy	81

Zoznam obrázkov:

Obrázok 1 Všeobecné vedecké metódy využité pri tvorbe záverečnej práce	44
Obrázok 2 Najdôležitejšie skupiny zainteresovaných strán spoločnosti HSH s.r.o.	52
Obrázok 3 Časový sled udalostí v spoločnosti HSH s.r.o.	55
Obrázok 4 Maticová organizačná štruktúra etického manažmentu v spoločnosti HSH s.r.o.	67
Obrázok 5 Cyklus reportovania udržateľného podnikania v spoločnosti HSH s.r.o.	70

Zoznam tabuliek:

Tabuľka 1 Ťažiskové nástroje etického programu a ich jednotlivé elementy	13
Tabuľka 2 Ciele udržateľného rozvoja	15
Tabuľka 3 Postup inštitucionalizácie etického podnikania organizácie podniku	16
Tabuľka 4 Usmernenie k spoločenskej zodpovednosti ISO 26000	19
Tabuľka 5 Alternatívy metód controllingu zodpovedného podnikania	27
Tabuľka 6 Štruktúra klasifikačného systému verejného obstarávania podľa kódov CPV	32
Tabuľka 7 Princípy controllingu podľa štandardu GRI	34
Tabuľka 8 Indikátory výkonnosti	35
Tabuľka 9 Indikátory výkonnosti pre etické podnikanie, prakticky poňaté	36
Tabuľka 10 Rozdiely medzi jednotlivými druhmi investovania	40
Tabuľka 11 Prehľad zverejňovania o udržateľnom rozvoji pre podniky	41
Tabuľka 14 Finančné ukazovatele spoločnosti HSH s.r.o.	49
Tabuľka 15 Napĺňanie cieľov trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti HSH s.r.o.	54
Tabuľka 16 Najpredávanejšie produkty spoločnosti HSH s.r.o.	57
Tabuľka 17 Spotreby energií v spoločnosti HSH s.r.o.	62
Tabuľka 18 Prehľad zaplatených daní za sledované obdobie v spoločnosti HSH s.r.o.	64
Tabuľka 19 Prehľad zaplatených miestnych daní za sledované obdobie v spoločnosti HSH s.r.o. .	65
Tabuľka 20 Účasť etickej komisie na činnosti etického manažmentu	68
Tabuľka 21 Návrh štruktúry správy o zodpovednom podnikaní pre spoločnosť HSH s.r.o.	71

Zoznam grafov:

Graf 1 Zisk spoločnosti HSH s.r.o. za sledované obdobie	48
Graf 2 Tržby spoločnosti HSH s.r.o. za sledované obdobie	49
Graf 3 Veková hranica zamestnancov v spoločnosti SHS s.r.o.	59
Graf 4 Zamestnanci pracujúci vo výrobe	59
Graf 5 Minoritné skupiny zamestnancov	60

Graf 6 Dodávatelia spoločnosti HSH s.r.o.	62
Graf 7 Účasť na dobrovoľníckych aktivitách v spoločnosti	63
Graf 8 Hodnota vyjadrená personálnymi nákladmi na etický manažment spoločnosti	69

Úvod

„Integrita, transparentnosť a boj proti korupcii musia byť súčasťou každej kultúry. Treba ich považovať za základné hodnoty.“ (Angel Gurría, generálny tajomník OECD)

V dnešnej dobe sa pojem udržateľnosť spomína čoraz častejšie. Pre mnohé spoločnosti to znamená štandard, ktorým sa riadia a vykonávajú ho už dlhšiu dobu. Avšak, pre mnohé spoločnosti to predstavuje novinku, okrem vykazovania informácií o hospodárskej výkonnosti svojich spoločností sa pridáva vykazovanie informácií aj z oblasti trvalej udržateľnosti.

Kvantifikácia informácií o trvalo udržateľnom rozvoji je pomerne náročný proces, ktorý je nutné pripravovať pravidelne a venovať sa mu. Dôležitým faktorom trvalej udržateľnosti je nájdenie takého modelu rozvoja, ktorý je prínosný pre súčasnú generáciu a taktiež bude prínosný aj pre budúce generácie.

Existuje mnoho odporcov tejto problematiky, ktorí si neuvedomujú dôležitosť tohto konceptu a majú za úmyslom vyhnúť sa mu. Vplyvom rastúcej globalizácie je však nevyhnutné sa téme trvalej udržateľnosti venovať a uvádzať jej pokroky, či dosiahnutú úroveň. V súčasnosti si organizácie aj samotná spoločnosť uvedomujú pozitívny prínos a podstatu tohto konceptu.

Cieľom uvádzania správ o udržateľnom rozvoji je zhodnotenie, ktoré hospodárske činnosti organizácií sa považujú za udržateľné. V rámci Trvalo udržateľného rozvoja existuje sedemnášť cieľov, ktoré sú konkrétne charakterizované pre každú oblasť v rámci vytvorenia lepších podmienok pre celý svet. Ako dosiahnuť efektívne tieto ciele je veľmi zložitá otázka, ktorá sa týka aj globálneho riadenia.

1 Súčasný stav potenciálu riešenej problematiky v teórii a praxi

1.1 Vedecké a právne aspekty udržateľného podnikania

Platná legislatíva predstavuje záväzok občana v danej krajine na jej dodržiavanie, bez ohľadu na to, že občan nemá vedomosť o jej obsahu, môže byť priradená k etickému minimu. V kontexte zodpovedného podnikania sa dbá na neetickosť jednotlivých rozhodnutí a situácií, pretože niektoré rozhodnutia a situácie sa môžu na prvý pohľad zdať v súlade s legislatívou, avšak môžu byť neetické. Etické minimum uplatňované k zainteresovaným stranám sa skladá zo subjektov, ktorým podnik preukazuje svoju zodpovednosť, čo je základom pre tvorbu zodpovednosti a na základe akých zákonov to uplatňuje. Dodržiavanie morálky ako základu zodpovedného podnikania nie je možné vynútiť, aj napriek tomu, že morálne normy zosobňujú záväznosť a vychádzajú z existencie medziľudských vzťahov. Morálna povinnosť je založená na subjektívnom rozhodnutí jedinca, pochádzajúca z jeho rozumu a slobodnej vôle konať dobro.¹

Existujú dve skupiny zainteresovaných strán, resp. stakeholderov. Sú nimi primárni stakeholderi ako zamestnanci, akcionári/vlastníci, manažment, zákazníci, dodávatelia, konkurenti, maloobchodníci/veľkoobchodníci a veritelia. Medzi sekundárnymi stakeholderov patria miestne komunity, aktivisti, médiá, komerčné asociácie na podporu podnikania, vláda, zahraničie, regióny a verejnosť.²

Spoločnosti disponujúce s vlastným etickým programom sú atraktívnejšie a v dnešnej dobe to majú jednoduchšie. Pre spoločnosti, ktoré etickým programom nedisponujú, avšak chceli by ho vytvoriť, existujú jednotlivé kroky pre vytvorenie. V etickom programe je dôležité zistenie oblastí, v ktorých zainteresované strany vrátane zamestnancov potrebujú službu poradenstva, taktiež o jednotlivé súhlasy manažmentu, či sa niečo takého môže organizovať.³

Organizácie vytvárajú etické programy šité na mieru na základe svojej pôsobnosti a podmienok, v ktorých sa nachádzajú. Samotný etický program je zostavený z troch základných zložiek tvoriacich štruktúru. Neodmysliteľnými zložkami etického programu sú normy a hodnoty, ktoré daná spoločnosť považuje za rozhodujúce a následne prejavuje vo

¹ DUBCOVÁ G.: Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 75, ISBN 978-80-225-3864-0.

² DUBCOVÁ G. , Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 77, ISBN 978-80-225-3864-0.

³ SLOVAK COMPLIANCE CIRCLE: Slovenské compliance štandardy – rámec pre zodpovedné podnikanie, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://cloud.slovakcompliancecircle.sk/index.php/login>

svojej vízií. Základným dokumentom je etický kódex, prostredníctvom ktorého organizácia uplatňuje a dodržiava svoje stanovené ciele. Druhú úroveň v etickom programe tvorí etická infraštruktúra, ktorá zahŕňa vzdelávanie, zodpovedné osoby za etický program, informovanie o nedodržiavaní etického kódexu a samotnú kontrolu. Tretou úrovňou etického programu je zabezpečenie fungovania a dodržiavania etického programu na základe stanovených noriem v prvej a druhej úrovni a taktiež samotná implementácia etiky do všetkých organizačných procesov.⁴

Uvádzame ťažiskové nástroje etického programu a ich jednotlivé elementy bez ktorých sa etický program nezaobíde.

Tabuľka 1 Ťažiskové nástroje etického programu a ich jednotlivé elementy

Ťažiskové nástroje etického programu a ich jednotlivé elementy			
Kreovanie a zlepšenie programovej štruktúry	Špecifikácia rizík realizácie	Nastavenie podnikových štandardov	Vytvorenie investigatívnych postupov
-reprezentatívna organizačná štruktúra obsahuje záväzné etické požiadavky na správanie každého pracovníka podniku -údaje funkčného benchmarkingu	-Nástroj pre hodnotenie rizík -sprievodca dotazníkom pre riziká súladu s pravidlami	-systém fungovania informačného centra podniku -príručka kódexu správania transformácie	-príručka investigatívneho manažmentu -protokoly zamestnaneckého reportingu
Poskytovanie školenia a komunikácie	Posúdenie účinnosti programu a kreovanie stratégie programu	Reporting a výsledky hodnotenia	
-poskytovanie školenia a komunikácie -centrum odborného vzdelávania pre podporu rozhodovania	-nástroje na hodnotenie programu -údaje o funkčnej účinnosti -hodnotenie kultúry, benchmarking a súvisiace služby	-vytváranie prezentácií pre predstavenstvo a externých používateľov -nástroj maticového ovládacieho panelu	

Spracované podľa: DUBCOVÁ G.: Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s.26, ISBN 978-80-225-3864-0

Compliance programy na Slovensku sú charakteristické pre spoločnosti, ktoré sú súčasťou medzinárodných zoskupení. Týka sa to predovšetkým väčších spoločností, ktoré compliance programy nepovažujú za formalitu, pretože ich uplatňujú v praxi a tým vytvárajú compliance kultúru. Novým, avšak zriedkavým fenoménom sú stredné a menšie spoločnosti, ktoré prostredníctvom vedúcej osoby, ktorá sa riadi čestnosťou a etickými princípmi

⁴ SLOVAK COMPLIANCE CIRCLE.: Slovenské compliance štandardy – rámec pre zodpovedné podnikanie, [online]. [cit. 2022-02-01] Dostupné na: <https://cloud.slovakcompliancecircle.sk/index.php/login>

postupne zavádza funkčný a efektívny compliance program do obehu. Fungujúci compliance program s rastom spoločnosti, vyšším počtom zamestnancov je nevyhnutné neustále zavádzanie formálnych mechanizmov, medzi ktoré patrí prieskum rizík, aktuálne predpisy a procesy a v neposlednom rade aj monitoring. Potreba zavádzania compliance programu v spoločnostiach tkvie v tom, že akékoľvek konanie zo strany spoločnosti môže viesť k poškodeniu dobrého mena tej ktorej spoločnosti na trhu a taktiež môže mať fatálne následky na trhu ako súťažiteľa v ponímaní hospodárskej súťaže. Existuje niekoľko zákonov a predpisov, ktoré postupom rokov boli zavedené za účelom vyššej transparentnosti spoločností a k prispievaniu dodržiavania etiky v podnikaní.⁵

Tzv. protischránkový zákon, ktorý pojednáva o transparentnosti podnikov, ktoré obchodujú so štátom. Poverenie spoločnosti zodpovednou osobou, ktorá preveruje protivprávne podnety. Taktiež ochrana zamestnancov pri nahlasovaní kriminality, alebo právnych priestupov. Zákon na úpravu trestnej zodpovednosti právnických osôb a postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov v trestnom konaní proti právnickým osobám. A taktiež povinnosť právnických osôb zapísanie do obchodného registra koncového užívateľa výhod právnickej osoby.

V tomto kontexte je nevyhnutné spomenúť aj etický hotline, tzv. whistleblowing hotline,⁶

1.1.1 Všeobecné princípy inštitucionalizovaného udržiateľného správania podniku

Pojem udržiateľnosť v dnešnej dobe naberá nový smer, nie je to len o ochrane životného prostredia, alebo o chudobe. Postupom rokov sa však definícia tohto termínu vymkla svojmu pôvodnému významu a zamerania.

Teória trvalo udržiateľného rozvoja je založená na plnení potrieb súčasných generácií tak, aby nedochádzalo k obmedzovaniu budúcich generácií. V tejto teórii sa nachádzajú princípy slobody a zodpovednosti. Taktiež upozorňuje na protichodnosť rozvojových cieľov a snaží sa o ekonomickú prosperitu, kvalitu životného prostredia a sociálnu spravodlivosť. Agenda 2030 trvalo udržiateľného rozvoja sa skladá zo 17 cieľov a 169 čiastkových cieľov

⁵ REMIŠOVÁ, A.: Analýza rozvoja podnikateľskej etiky v podnikoch v slovenskom podnikateľskom prostredí Analysis of the development of business ethics in enterprises in the Slovak business environment. [online]. . [cit.2023-31-01].

Dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/355928646_Analyza_rozvoja_podnikatelskej_etiky_v_podnikoch_v_slovenskom_podnikatelskom_prostredii_Analysis_of_the_development_of_business_ethics_in_enterprises_in_the_Slovak_business_environment

⁶ SHONHADJI, N: Is Whistleblowing an Ethical Practice?. [online]. [cit.31-01]. Journal of Economics, Business, and Accountancy. Dostupné na:

https://www.researchgate.net/publication/366966418_Is_Whistleblowing_an_Ethical_Practice?_sg=aJo8mHszN8dIg-JRCVQY1BWZYacppqc174nieT8_IrTZwbZc9EjIlYN8Svq3v3nb0uadGTjLDfSV1P4

pre trvalo udržateľný rozvoj. Predstavuje hlavné princípy, ktorými sú transformácia, integrácia a univerzálnosť. V tabuľke uvádzame ciele trvalo udržateľného rozvoja a ich konkrétnu charakteristiku.⁷

Tabuľka 2 Ciele udržateľného rozvoja

Cieľ 1. Koniec chudoby	Ukončiť chudobu všade a vo všetkých jej formách
Cieľ 2. Koniec hladu	Ukončiť hlad, dosiahnuť potravinovú bezpečnosť a lepšiu výživu a podporovať udržateľné poľnohospodárstvo
Cieľ 3. Zdravie a kvalitný život	Zabezpečiť zdravý život a podporovať blahobyt pre všetkých a v každom veku
Cieľ 4. Kvalitné vzdelávanie	Zabezpečiť inkluzívne, spravodlivé a kvalitné vzdelávanie a podporovať celoživotné vzdelávacie príležitosti pre všetkých
Cieľ 5. Rovnosť mužov a žien	Dosiahnuť rovnosť medzi ženami a mužmi a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat
Cieľ 6. Pitná voda, kanalizácia	Zabezpečiť dostupnosť a udržateľný manažment vody a sanitárnych opatrení pre všetkých
Cieľ 7. Dostupné a čisté energie	Zabezpečiť prístup k cenovo dostupným, spoľahlivým a udržateľným moderným zdrojom energie pre všetkých
Cieľ 8. Dôstojná práca a ekonomický rast	Podpora trvalého, inkluzívneho a udržateľného ekonomického rastu, plnú a produktívnu zamestnanosť a riadnu prácu pre všetkých
Cieľ 9. Priemyselné inovácie, infraštruktúra	Vybudovať pevnú infraštruktúru, podporovať inkluzívnu a udržateľnú industrializáciu a posilniť inovácie
Cieľ 10. Menej nerovnosti	Znížiť rozdiely v rámci krajín a medzi krajinami
Cieľ 11. Udržateľné mestá a obce	Premeniť mestá a ľudské obydliá na inkluzívne, bezpečné, odolné a udržateľné
Cieľ 12. Zodpovedná výroba a spotreba	Zabezpečiť udržateľnú spotrebu a výrobné schémy
Cieľ 13. Klimatické zmeny	Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich dôsledkom
Cieľ 14. Život vo vode	Zachovať a udržateľne využívať oceány, moria a zdroje mora na udržateľný rozvoj
Cieľ 15. Život na súši	Chrániť, obnovovať a podporovať udržateľné využívanie ekosystémov, udržateľne riadiť lesné hospodárstvo, bojovať proti znehodnocovaniu pôdy a zastaviť stratu biodiverzity
Cieľ 16. Mier, spravodlivosť a silné inštit.	Podporovať mierovú inkluzívnu spoločnosť v prospech udržateľného rozvoja. Poskytnúť prístup k spravodlivosti pre všetkých a budovať efektívne, transparentné a inkluzívne inštitúcie na všetkých úrovniach
Cieľ 17. Partnerstvo k naplneniu cieľov	Posilniť prostriedky implementácie a revitalizácie globálneho partnerstva pre udržateľný rozvoj

Spracované podľa: MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY, Agenda 2030. [online]. [2023-31-01]. Dostupné na: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/agenda-2030/index.html>

⁷ MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY: Agenda 2030. [online]. [2023-31-01]. Dostupné na: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/agenda-2030/index.html>

Ciele boli nastavené tak, aby viedli k riešeniu tých najzávažnejších problémov súčasnej doby. Ku každému cieľu patrí aj niekoľko čiastkových cieľov a taktiež aj jednotlivé indikátory.

Trvalo udržateľný rozvoj každej krajiny by mal uplatňovať kritéria a princípy. Medzi vybrané patrí napríklad, efektívny princíp, ekologický princíp, princíp rozumnej dostatočnosti, princíp preventívnej opatrnosti a predvídavosti, princíp rešpektovania potrieb a práv budúcich generácií, princíp kultúrnej a spoločenskej integrity, princíp participácia a emancipácie, taktiež princíp optimalizácie a v neposlednom rade aj princíp environmentálne priaznivého hospodárenia, rozhodovania a konania.⁸

Tabuľka 3 Postup inštitucionalizácie etického podnikania organizácie podniku

Postup inštitucionalizácie etického podnikania organizácie podniku			
Etapy	Fázy		Postup jednotlivých krokov
I. Plánovanie	Fáza 1./I.	Deklarácia manažmentu	-Vedenie by malo verejne deklarovať svoju podporu EP a zaviazat' sa k opatreniam, ktoré povedú k zlepšeniu vplyvov podniku na trh, pracovné prostredie, miestnu komunitu a environment -na efektívnu implementáciu konceptu EP je potrebné osobné presvedčenie top manažmentu vychádzajúce z etických postojov a názorov -v tomto kroku rozhoduje manažment o alokácii zdrojov a vzniká pracovný tím pre EP pod vedením top manažéra alebo manažéra pre EP
	Fáza 2./II.	Stanovenie ťažiskových stakeholderov	-Podnik by mal primárne identifikovať kľúčových stakeholderov a potom ich zapojiť takmer do všetkých fáz implementácie EP -dialóg so stakeholdermi obsahuje bohatý potenciál podnetov a pomáha tak podniku definovať témy, na ktoré by mal upriamiť pozornosť
	Fáza 3./III.	Definovanie hodnôt a princípov	-hodnoty by mali byť pre podnik dôležité vo vzťahu k jednotlivým kľúčovým stakeholderom -centrálne hodnoty sú obsiahnuté v misii podniku, ktoré sú komunikované všetkým pracovníkom -na báze hodnôt môže podnik vyhotoviť etické princípy ako základ pre EP
	Fáza 4./IV.	Identifikácia cieľov	-Základom je určenie cieľov v jednotlivých oblastiach etického podnikania, ktoré súhlasia s podnikovými hodnotami a princípmi -realizačné taktické ciele sa väčšinou určujú na 3-5 rokov a operatívne ciele na rok
	Fáza 5./V.	Stanovenie akčného plánu	-prezentuje určenie detailných aktivít, ktoré vedú k naplneniu stanovených cieľov - informácie typu: alokácia zdrojov, delegovanie právomocí a zodpovednosti a časový plán
II. Realizácia	Fáza 6./VI.	Implementácia	-fáza, kde sa podnik riadi akčným plánom a implementuje ho do bežného života podniku -riešia sa dilemy -praktická verifikácia správnosti akčného plánu

⁸ DUBCOVÁ G.: Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 115, ISBN 978-80-225-3864-0.

III. Hodnotenie	Fáza 7./VII.	Monitoring	-hodnotenie realizovaných výkonov podniku prostredníctvom adekvátneho systému kvantitatívnych a kvalitatívnych indikátorov -poskytuje dáta manažmentu nevyhnutné pre určenie ďalších rozhodnutí - na voľbe indikátorov a ich hodnotení aktívne participujú podnikoví stakeholderi
	Fáza 8./VIII.	Reporting	-slúži na poskytnutie kompletného hodnotenia výkonu etického podnikania, pomocou reportu etického podnikania alebo adekvátnej informácie na webových stránkach -mal by obsahovať tiež informácie o naplnení cieľov vytýčených v minulom roku a učenie nových cieľov na ďalšie obdobie operatívne a taktické
IV. Zdokonaľovanie	Fáza 9./IX.	Činnosti na zlepšovanie	-podnik navrhuje kroky na zlepšenie a zdokonalenie činností v oblasti etického podnikania, expanduje aktivity, prípadne adaptuje samotnú stratégiu EP -podklady na zdokonalenie sú kreované výsledkami meraní výkonu a návrhmi stakeholderov

Spracované podľa: DUBCOVÁ G. , Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 241, ISBN 978-80-225-3864-0.

1.1.2 Alternatívy etického správania podniku

Business Sustainability (BST), umožňuje organizáciám, aby do praxe zavádzali udržateľnosť, tým dokážu prevziať svoju sociálnu zodpovednosť. Samotná etika, etické konanie a udržateľnosť sú pojmy úzko prepojené a môžu sa nazývať aj jedným termínom ako etika udržateľnosti. Mnohí kritici majú výhrady voči tomuto termínu, keďže tento termín vyznačujú ako zóna bez morálky, nakoľko z trhového hospodárstva a hospodárskej súťaže profitujú tí, ktorí sa majú lepšie na úkor tých, ktorých životná úroveň je veľmi nízka. Avšak tento predsudok nie je správny, pretože práve trh a konkurencia výrazne prispieva k sociálnemu rozvoju, z ktorého majú prospech najmä tie najslabšie skupiny.⁹

Pre udržiavanie a rozvíjanie dosiahnutých štandardov v rámci úsilia jednotlivých organizácií implicitne prispievajú certifikácie. Uvádzame vybrané výhody plynúce zo získavania a zavádzania certifikátov. Sú nimi odlišenie od konkurencie ako dôkaz o vnútornej hodnote podnikateľskej aktivity, posilnenie konkurenčnej pozície, miesto na trhu ako atraktívny zamestnávateľ, resp. branding, orientácia organizácie na výzvy v budúcnosti, plánovanie a merateľnosť udržateľnosti a neposlednom rade kontrola a prevencia rizík.

V rámci ISO 17065 sa certifikácie vykonávajú externe schválenou certifikáciou a dohľadným orgánom, možno ich realizovať podľa noriem DIN a ISO.

⁹ SIEVERS, G. Sustainability in Corporate Practice Certification Based on DIN and ISO. European Journal of Economics and Business Studies. 2021, 7. ISSN 2411-4073.

ISO 14001 stanovuje, aby sa spoločnosti interesovali v oblastiach ako sú samotný kontext organizácie, pochopenie kontextu, potreby a očakávania stakeholderov, definovanie rozsahu environmentálneho manažérstva, environmentálnej politiky a ďalšími oblasťami.

Je dôležité spomenúť, že DIN v prípade normy ISO sa nezameriava na etiku ako kľúčovú otázku, avšak rieši otázku sociálnej zodpovednosti.¹⁰

Udržateľnosť v súlade s DIN sa rozumie ako živá kultúra hodnôt a je vyjadrená v nasledujúcich aspektoch:

- Vzťah medzi charakteristikou spoločnosti a spoločenskou zodpovednosťou
- Hodnotenie a optimalizácia činností a prístupov k uplatňovaniu etických princípov
- Nepretržité sledovanie a monitorovanie činnosti, resp. monitoring
- Uplatňovanie hodnôt a princípov spoločenskej zodpovednosti
- Podpora iniciatív pre sociálnu zodpovednosť.¹¹

Splnenie uvedených aspektov by malo slúžiť na riešenie kľúčových oblastí etického konania podľa DIN. Zaoberajú sa férovou prácou v rámci prevádzky a obchodných postupov, taktiež identifikáciou a zapojením skupín stakeholderov.

Norma ISO 26000 tvorí zásady, ktoré sú nevyhnutné pre plynulý chod trvalo udržateľného rozvoja, môžu ju využívať spoločnosti v ktoromkoľvek sektore. Skladá sa z princípov zodpovednosti, transparentnosti, etického správania a konania, vo vzťahu k zainteresovaným stranám uplatňuje rešpektovanie očakávaní, práva a vzťahy medzi ich záujmami, taktiež uplatňuje rešpekt k medzinárodným normám, dodržiavanie ľudských práv a ich samotné presadzovanie.¹²

¹⁰ SIEVERS, G. Sustainability in Corporate Practice Certification Based on DIN and ISO. European Journal of Economics and Business Studies. 2021, 7. ISSN 2411-4073.

¹¹ SIEVERS, G. Sustainability in Corporate Practice Certification Based on DIN and ISO. European Journal of Economics and Business Studies. 2021, 7. ISSN 2411-4073.

¹² SIEVERS, G.: Sustainability in Corporate Practice Certification Based on DIN and ISO. European Journal of Economics and Business Studies. 2021, 7. ISSN 2411-4073.

Tabuľka 4 Usmernenie k spoločenskej zodpovednosti ISO 26000

Usmernenie k spoločenskej zodpovednosti ISO 26000		
Názov článku	Číslo článku	Opis obsahu článku
Rozsah	Článok 1	Definícia rozsahu tejto medzinárodnej normy a identifikácia určitých obmedzení a vylúčení.
Pojmy a definície	Článok 2	Identifikácia a definícia základných pojmov, ktoré majú kľúčový význam pre porozumenie spoločenskej zodpovednosti a využitie tejto medzinárodnej normy.
Chápanie spoločenskej zodpovednosti	Článok 3	Opis dôležitých faktorov a podmienok, ktoré mali vplyv na vývoj spoločenskej zodpovednosti a ktoré i naďalej ovplyvňujú jej charakter i praktické uplatňovanie. Súčasne obsahuje koncept samotného pojmu spoločenská zodpovednosť, jej význam a spôsob uplatňovania v organizáciách. Článok zahŕňa usmernenie pre malé a stredné podniky pri využití tejto normy.
Princípy spoločenskej zodpovednosti	Článok 4	Uvedenie a vysvetlenie princípov spoločenskej zodpovednosti.
Uznanie spoločenskej zodpovednosti a zapojenie stakeholderov	Článok 5	Obsahom sú dva postupy pri uplatňovaní spoločenskej zodpovednosti zo strany podniku a identifikácia a zapojenie zainteresovaných subjektov. Poskytuje usmernenie k vzťahom medzi organizáciou, stakeholdermi a spoločnosťou pri identifikácii kľúčových oblastí a tém spoločenskej zodpovednosti a oblasti vplyvu danej organizácie.
Usmernenie ku kľúčovým oblastiam spoločenskej zodpovednosti	Článok 6	Vysvetlenie kľúčového obsahu a súvisiacich otázok pre spoločenskú zodpovednosť. Ku každej kľúčovej oblasti sú uvedené informácie o jej rozsahu a vzťahu, súvisiacich princípoch a aspektoch, krokoch a predpokladoch.
Usmernenie k integrácii spoločenskej zodpovednosti do činnosti organizácie	Článok 7	Usmernenie pri praktickom uplatňovaní spoločenskej zodpovednosti v organizácii. Zahŕňa základne informácie, integráciu do činnosti podniku v tejto oblasti, komunikáciu, zvýšenie dôveryhodnosti podniku, proces hodnotenia a zdokonaľovanie činností a hodnotenia dobrovoľných iniciatív.
Príklady dobrovoľných iniciatív a nástrojov v oblasti spoločenskej zodpovednosti	Príloha A	Zoznam niekoľkých dobrovoľných iniciatív a nástrojov v rámci spoločenskej zodpovednosti, ktoré sú zamerané na aspekty jednej alebo viacerých kľúčových oblastí alebo samotnú integráciu spoločenskej zodpovednosti do podniku.
Skrátené pojmy	Príloha B	Skrátené pojmy v tejto medzinárodnej norme.
Zoznam literatúry		Odkazy na rozhodujúce medzinárodné dokumenty a normy ISO, ktorú sú uvedené v texte tejto medzinárodnej normy ako zdrojové dokumenty.

Spracované podľa: DUBCOVÁ G., *Etika podniku – praktická príručka*, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 241, ISBN 978-80-225-3864-0.

1.1.3 Základné atribúty deklarovanej verifikácie udržiavateľného podnikania

V tejto kapitole sa zaoberáme spoločnosťami, ktoré aktívne uplatňujú zodpovedné podnikanie ich jednotlivým oblastiam, ktorým sa venujú a štádiám fungovania.

Mnoho stakeholderov zastáva názor, že aktívny marketing a reklama sú len zastieranie skutočných problémov, ktorým daná spoločnosť čelí. Toto tvrdenie, resp. názor sa dá veľmi ľahko vyvrátiť tým, že spoločnosť bude podnikat' skutočne zodpovedne. Ide tu hlavne o transparentnosť, prepojitelnosť a relevantnú komunikáciu. Dôležitým

dokumentom na preukázanie udržateľných aktivít spoločností je pravidelná správa o zodpovednom podnikaní.

Týmto dokumentom môže spoločnosť informovať svoje zainteresované strany o projektoch, snahe a dosiahnutých výsledkoch v oblastiach, ktoré sú pre spoločnosť prioritné a záležia im na nich. Spoločnosť ZSE a.s., obsadzuje líderstvo v rámci zodpovedného podnikania na Slovensku už dlhšiu dobu. Venuje sa oblastiam ako vzdelávanie, komunitný rozvoj a životné prostredie.¹³

V oblasti vzdelávania ponúka elektrárň Piešťany zážitkové vzdelávanie pre študentov v oblastiach ako sú fyzika, ekológia a trvalo udržateľný rozvoj, alebo prírodné vedy. Prestavuje im workshopy a taktiež aj výstavy. Skupiny ZSE taktiež podporila zvyšovanie kvality vzdelávania na Slovensku svojim grantovým programom s názvom Výnimočné školy. Program má podporovať pedagógov základných a stredných škôl na celom Slovensku. V grantovom programe v roku 2021 venovala 50 000 EUR, čím podporila 23 projektov. Taktiež prispeli k rozvoju webstránky, ktorá uľahčovala dištančnú výučbu v dobe pandémie COVID -19 a postupne ju ďalej rozširovali atraktívnymi materiálmi k výučbe v tejto neľahkej dobe.¹⁴

Spoločnosť prostredníctvom svojej nadácie v roku 2021 zaviedla grantový program Výnimočné doučko, vďaka ktorému študenti zo sociálne znevýhodnených prostredí mohli aktívne pokračovať vo vzdelávaní pandemiou zasiahnutou výučbou. V rámci grantového programu nadácia spoločnosti venovala 70 000 EUR medzi 39 projektov. V rámci ochrany životného prostredia energetici aktívne spolupracujú s ochranármi už viac ako dvadsať rokov. Najmä v ochrane vtáctva a tým vytvárajú harmóniu medzi krajinou a priemyselnou činnosťou. V rámci roku 2021 venovali 80 000 EUR do 119 projektov, na ktorých sa podieľali aktívni zamestnanci. Spoločnosť pomáha aj fyzicky znevýhodneným v spolupráci s Asociáciou pomoci postihnutých v rámci programu Búrame bariéry. V roku 2021 sa spoločne organizáciám zapojeným do tohto programu podarilo vyzbierať 23 000 EUR z čoho Nadácia ZSE prispela v sume 15 000 EUR.¹⁵

Spoločnosť dm drogerie markt je na prvý pohľad zodpovedným podnikom, nakoľko z 1 886 zamestnancov vo vedení spoločnosti sa nachádza 57 % žien a 14 % firemných

¹³ZSE ENERGIA, a.s [elektronický zdroj]. [cit. 2023-01-02]. 2021. 65 s. Dostupné na: https://www.zse.sk/documents/14331066/ZSEE_Vyrocnasprava_2021_SK.pdf

¹⁴ ZSE ENERGIA, a.s [elektronický zdroj]. [cit. 2023-01-02]. 2021. 65 s. Dostupné na: https://www.zse.sk/documents/14331066/ZSEE_Vyrocnasprava_2021_SK.pdf

¹⁵ ZSE ENERGIA, a.s [elektronický zdroj]. [cit. 2023-01-02]. 2021. 65 s. Dostupné na: https://www.zse.sk/documents/14331066/ZSEE_Vyrocnasprava_2021_SK.pdf

dobrovoľníkov. V zodpovednom podnikaní sa venuje oblastiam ako je filantropia, komunita a životné prostredie.

Z výročnej správy o použití prostriedkov za rok 2021 v rámci aktivít Nadačného fondu dm drogerie markt v Nadácií Pontis bolo prijatých 70 416,44 EUR. Prostriedky boli pochádzali zo zdrojov spoločnosti formou asignácie dane z príjmy právnickej osoby, taktiež z daru spoločnosti a od iných subjektov. Tento fond podporil verejnoprospešné aktivity, angažovanosť svojich zamestnancov a zapájanie sa do neziskových organizácií, organizácií na ochranu životného prostredia a dobrovoľníckej činnosti a sociálnej pomoci.¹⁶

Spoločnosť TESCO STORES SR, a.s. má na Slovensku 9 000 zamestnancov z nich je podiel 46 % žien vo vedení spoločnosti. V rámci zodpovedného podnikania sa venuje témam ako boj proti plytvaniu potravinami, podporuje rozvoj komunít, pomáha ľuďom v núdzi a redukuje obaly. V rámci cieľov udržateľného rozvoja uplatňuje cieľ č. 2, ktorý sa týka žiadneho hladu, cieľ č. 3 ohľadom kvality zdravia a života, cieľ č.7, ktorý sa riadi dostupnou a čistou energiou, cieľ č. 8 o dôstojnej práci a ekonomickom raste, taktiež cieľmi týkajúcimi sa zodpovednej spotreby a výrobe, ochrany klímy, života pod vodou a života na pevnine. Je držiteľom ocenení ako najdôveryhodnejšia značka 2021, naj zamestnávateľ 2021, držiteľ ceny Via Bona.¹⁷

Spoločnosť disponuje stratégiou spoločenskej zodpovednosti a trvalej udržateľnosti, základom, ktorého je Plán malých pomoci. Plán malých pomoci napomáha spoločnosti situovať pomoc pre kľúčové oblasti ako zdravé a trvalo udržateľné stravovanie, ochrana prírody, odpad, zmena klímy, rovnosť a ľudské práva. Spoločnosť si váži rôznorodosť, osobnosti a preferencie svojich zamestnancov, preto nerobí žiadne rozdiely medzi ich pohlavím, národnosťou, alebo vierovyznaním. Spoločnosť podpísala Chartu diverzity a zverejnila Správu o naplňaní stratégie v oblasti diverzity a inklúzie. V rámci šetrnej redukcie odpadu a obalov podnikajú kroky, ktoré sú v súlade s ochranou klímy a životného prostredia, prostredníctvom recyklovateľných obalov a nákupných tašiek.¹⁸

Na Slovenskú začala pôsobiť v roku 1997 Nádácia Pontis, resp. BLF, ktorá sa ako prvá angažovala v oblasti zodpovedného podnikania. Hľadali spoluprácu medzi viacerými spoločnosťami pôsobiacimi na trhu. Podstatou tohto kontextu bolo vidieť za roh každej

¹⁶ DM DROGERIE MARKT, [elektronický zdroj].[cit. 2023-01-02]. 2021. 8 s. Dostupné na: https://nadaciapontis.sk/wp-content/uploads/2020/03/Vyroczna_sprava_2021_NF-dm_final.pdf

¹⁷ TESCO STORES s.r.o., Výročná správa, [elektronický zdroj].[cit. 2023-01-02]. 2021. 56 s. Dostupné na: <https://corporate.tesco.sk/media/5650/v%C3%BDro%C4%8Dn%C3%A1-spr%C3%A1va-2021.pdf>

¹⁸ TESCO STORES s.r.o., Výročná správa, [elektronický zdroj]. [cit. 2023-01-02]. 2021. 56 s. Dostupné na: <https://corporate.tesco.sk/media/5650/v%C3%BDro%C4%8Dn%C3%A1-spr%C3%A1va-2021.pdf>

spoločnosti, otvárali témy, do ktorých väčšina spoločností v tom čase nemalo odvahu ísť, resp. sa stránili. Aktuálne sa snažia o zavedenie strategického prístupu do zodpovedného podnikania, aby to nebola koncepcia založená iba na jednorazovej pomoci zo zisku spoločnosti, ale aby to bola pomoc dlhodobá a kontinuálna. Efektívna zodpovedná stratégia má definovať jasnú štruktúru v rámci konkrétnej témy, má byť prepojená s podnikaním spoločnosti a to vedie priamo k jej udržateľnosti.¹⁹

1.2 Reporting udržateľného podnikania

Reporting udržateľného podnikania je charakteristický pre spoločnosti pôsobiace v súkromnom sektore, postupne však povinnosť zverejňovania informácií o udržateľnosti preniká aj do verejného sektora. Reporting udržateľného podnikania spočíva v meraní výkonnosti spoločnosti pri plnení určitého cieľa udržateľného rozvoja a v jej pravidelnom zverejňovaní. Týmto spôsobom sa spoločnosť zodpovedá vnútorným aj vonkajším zainteresovaným stranám. V správe o udržateľnosti sú zahrnuté ako spoločnosť zohľadňuje otázky udržateľnosti v rámci svojich činností a taktiež environmentálne, sociálne a hospodárske vplyvy. Reporting, resp. správa o udržateľnosti sa skladá z hodnôt a príslušného modelu riadenia spoločnosti, ktorá preukazuje vzťah medzi stratégiou a záväzkom k udržateľnému svetovému hospodárstvu.²⁰

1.2.1 Systém controllingu udržateľného podnikania

Špecifickosť a jedinečnosť controllingu zodpovedného podnikania vychádza z faktu, že samotný controlling ani zodpovedné podnikanie nie sú pre spoločnosti povinné. Na základe tohto poznatku tu možno pozorovať vysokú mieru variability, kreativity a originality.²¹

Controlling zodpovedného podnikania je možné charakterizovať ako parciálny controlling, využíva pri tom všeobecné nástroje controllingu, ktoré vychádzajú z metód

¹⁹ NADÁCIA PONTIS, [online]. [cit. 2023-01-02]. Dostupné na: <https://www.nadaciapontis.sk/transparentnost-a-etika/>

²⁰ EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV: Podávanie správ o udržateľnosti: hodnotenie inštitúcií a agentúr EÚ, [online], [cit. 2022-02-01] Dostupné na: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/RCR_Reporting_on_sustainability/RCR_Reporting_on_sustainability_SK.pdf

²¹ DUBCOVÁ, G.: Nové trendy zodpovedného podnikania na Slovensku. Vedecká monografia., Bratislava, :Vydavateľstvo Ekonóm, 2013, s.98 ISBN 978-80-225-3746-9.

určených formou inštitucionalizácie na účely manažmentu spoločnosti, prostredníctvom ktorých sa dosahujú ciele v oblasti zodpovedného podnikania podnikania.²²

Nevyhnutnosť a povinnosť controllingu zodpovedného podnikania vyplýva z faktu, že siete manažmenty spoločností sa pre jednotlivé formy inštitucionalizácie rozhodujú dobrovoľne, avšak sú tiež ohraničené svojim členstvom v niektorej z iniciatív podpory zodpovedného podnikania, práve preto si vyžadujú adekvátne metódy controllingu zodpovedného podnikania.

V rámci zodpovedného podnikania sa využívajú všeobecné nástroje controllingu, ktoré sa využívajú aj vo všetkých ďalších parciálnych controllingoch, v rámci nich uvádzame systém nástrojov, ktoré na seba nadväzujú a každý jeden z nástrojov je prepojený s ostatnými nástrojmi:

- Stratégia
- Simulačné modelovanie
- Plánovanie
- Rozpočtovníctvo
- Finančné účtovníctvo
- Manažérske účtovníctvo
- Kalkulácie
- Indikátory
- Monitoring
- Reporting²³

Z hľadiska niektorých nástrojov controllingu zodpovedného podnikania uvádzame postupnosť v rozhodovaní spoločnosti:

1. Rozhodnutie manažmentu spoločnosti – strategické rozhodnutie so strategickými cieľmi je aktuálne vtedy, keď manažment spoločnosti schváli rozhodnutie uplatňovať a inštitucionalizovať zodpovedné podnikanie podľa zásad UN Global Compact, čo chce deklarovať prijatím princípov GRI a adekvátnym reportingom a certifikáciou.

2. Stratégia zodpovedného podnikania – akceptovaním strategických cieľov oddelenie controllingu zostaví parciálnu stratégiu zodpovedného podnikania, bežne na päť rokov. Tá tvorí súčasť globálnej stratégie podniku a stratégia zodpovedného podnikania ťažiskovo obsahuje indikátory zodpovedného podnikania ktoré sú požadované v reportingu GRI.

²² DUBCOVÁ, G.: Nové trendy zodpovedného podnikania na Slovensku. Vedecká monografia., Bratislava, :Vydavateľstvo Ekonóm, 2013 s.62, ISBN 978-80-225-3746-9.

²³ DUBCOVÁ, G., Controlling zodpovedného podnikania Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2015, ISBN 978-80-225-4106-0.

3.Simulačné modelovanie zodpovedného podnikania – predtým ako spoločnosť pristúpi k plánovaniu oddelenie controllingu aplikuje simulačné modelovanie jestvujúceho a následne požadovaného stavu zodpovedného podnikania. Využívajú sa dve modelovacie metódy:

a,Benchmarking, ktorý porovnáva a meria pozíciu spoločnosti v oblasti zodpovedného podnikania v komparácií s poverenými lídrami na vykonanie modelovania, na charakterizovanie cieľov zlepšovania aktivít v oblasti zodpovedného podnikania.

b,EFQM Excellence Model, ktorý hodnotí kvalitu spoločnosti a jeho výkon. Aplikuje sa z dôvodu kladenia dôrazu na úlohu zodpovedného vodcovstva v spoločnosti, použitú globálnu stratégiu, plánovanie a z toho možné aplikovanie na zamestnancov, využívaných zdrojov a partnerstiev a taktiež fungujúcich podnikových procesov.²⁴

4.Plánovanie zodpovedného podnikania – na základe predchádzajúcich činností a pomocou indikátorov zodpovedného podnikania zostaví oddelenie controllingu ročný plán činností v oblasti zodpovedného podnikania. Zostavuje sa variantne a schválený variant plánu zodpovedného podnikania v prípade nadnárodných spoločností bude rozdelený na individuálne podniky so samostatnou právnou subjektivitou.

5.Rozpočtovníctvo zodpovedného podnikania - ročný plán zodpovedného podnikania za spoločnosť rozpisuje oddelenie controllingu na základe indikátorov zodpovedného podnikania na jednotlivé organizačné útvary a kratšie obdobia roka.

6.Finančné účtovníctvo zodpovedného podnikania - na všetky položky súvisiace so zodpovedným podnikaním, ktoré vchádzajú do účtovníctva, sa vzťahujú rovnaké pravidlá účtovania ako na iné položky. Oddelenie účtovníctva účtuje operácie externého charakteru. Oddelenie controllingu musí nastaviť systém účtovania tak, aby boli odlíšené položky súvisiace so zodpovedným podnikaním, resp. systémom controllingových objektov.

7.Manažérske účtovníctvo zodpovedného podnikania – útvar controllingu musí mať všetky položky súvisiace so zodpovedným podnikaním evidované taktiež podľa: miesta vzniku, účelu, prípadne ďalšej detailnej evidencie v rámci vnútropodnikových útvarov a podľa zamestnancov a pracovníkov. V manažérskom účtovníctve sa taktiež evidujú finančné položky a nefinančné položky.

8.Kalkulácie zodpovedného podnikania – Oddelenie controllingu zostavuje cenové kalkulácie, či už plánované, priebežné aj výsledné, s požiadavkou úhrady všetkých

²⁴ DUBCOVÁ G.: Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 88, ISBN 978-80-225-3864-0

nákladov tak, aby z aplikovaného kalkulačného dosiahol podnik kladný výsledok hospodárenia.

9.Indikátory zodpovedného podnikania – oddelenie controllingu sleduje a hodnotí indikátory zodpovedného podnikania v každej časti controllingu, existujú primárne a sekundárne.

10.Monitoring zodpovedného podnikania – je veľmi frekvantovaný a účinný nástroj pre oddelenie controllingu, aplikuje ho aj pre ostatného nástroje. Zaznamenáva stav požadovanej položky, čiastkového indikátora a agregovaného celkového indikátora.

11.Reporting zodpovedného podnikania – je to systém správ, oddelenie controllingu ho pravidelne využíva pre manažment spoločnosti. Na základe štruktúry reportov oddelenie controllingu zabezpečuje správy podľa záväznosti, tzv. povinné správy, nepovinné správy.

12.Kontrola zodpovedného podnikania – kontrola predstavuje imanentnú súčasť celého cyklu systému controllingu a to v rámci plánovacieho cyklu a v rámci každého plánovacieho controllingového nástroja.²⁵

1.2.2 Základné atribúty reportingu udržateľného podnikania

Integrovaný report je stručná a integrovaná komunikácia o tom, ako stratégia, manažment a odmeňovanie, výkonnosť a vyhliadky organizácie vytvárajú hodnoty v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte.²⁶

Prvky integrovaného výkazníctva založené na integrovanom rámci výkazníctva, ktoré musia byť splnené, aby sa výkaz spoločnosti mohol označovať ako integrovaný výkaz, sú:

- prehľad organizácie a vonkajšie prostredie
- riadenie
- obchodný model
- riziká a príležitosti
- stratégia a pridelenie zdrojov
- výkonnosť a vyhliadky do budúcnosti²⁷

²⁵ DUBCOVÁ G.: Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s.90, ISBN 978-80-225-3864-0

²⁶ DUBCOVÁ G.: Etika podniku – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 92, ISBN 978-80-225-3864-0.

²⁷ DUBCOVÁ G. , Etika podniku – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 94, ISBN 978-80-225-3864-0.

Integrované podávanie správ je inováciou v oblasti podávania správ o udržateľnosti. Integrované výkazníctvo dôsledne rozvíja finančné výkazníctvo a iné výkazníctvo, ktoré nielen kombinuje finančné výkazy s nefinančnými výkazmi. Poskytuje spoločnostiam niekoľko výhod vrátane preukázania, že spoločnosti to so začlenením udržateľnosti do svojej hlavnej činnosti myslia vážne, identifikácie úspor nákladov pomocou analýzy finančných a nefinančných metrik a zvyšovania hodnoty spoločnosti a lojality zákazníkov.²⁸

Cyklus integrovaného podávania správ a myslenia vedie k efektívnej a produktívnej alokácii kapitálu, ktorá pôsobí ako sila finančnej stability a trvalo udržateľného rozvoja.

Integrovaný reporting má za cieľ:

- Zlepšiť kvalitu informácií dostupných poskytovateľom finančného kapitálu, aby sa umožnilo efektívnejšie a produktívnejšie pridelovanie kapitálu

- Podpora súdržnejšie a efektívnejšieho prístupu k podnikovému výkazníctvu, ktorý čerpá z rôznych zdrojov výkazníctva a komunikuje celý rad faktorov, ktoré podstatne ovplyvňujú schopnosť organizácie vytvárať hodnotu v priebehu času.

- Posilnenie zodpovednosti a správcovstva pre širokú základňu kapitálov a podpora pochopenia ich nezávislosti²⁹

Rada pre medzinárodné účtovné štandardy (IASB) a Rada pre medzinárodné štandardy udržateľnosti (ISSB) nadácie IFRS sú spoločne zodpovedné za integrovaný rámec výkazníctva. Integrovaný rámec výkazníctva sa používa na prepojenie účtovnej závierky a finančných zverejnení súvisiacich s udržateľnosťou.³⁰

Na základe charakteristiky controllingu zodpovedného podnikania, metódy, ktoré ho determinujú sú určené akceptovanou formou inštitucionalizácie zodpovedného podnikania. Uvádzame skupiny foriem zodpovedného podnikania, ktoré sú hierarchizované podľa stupňa záväznosti a podľa miery splniteľnosti podmienok merateľnosti, certifikovateľnosti a auditovateľnosti.³¹

²⁸ INTERGRATED REPORTING:SASB Standards, [online]. [cit. 2023-14-03]. Dostupné na: <https://www.sasb.org/standards/>

²⁹ SASB STANDARDS: Standards, [online]. [cit. 2023-14-03].Dostupné na: <https://www.sasb.org/standards/>

³⁰ INTEWGRATED REPORTING: SASB Standards, [online].[cit. 2022-02-01]. Dostupné na: SASB STANDARDS, [online], [cit. 2022-15-03] Dostupné na: <https://www.sasb.org/standards/>

³¹ DUBCOVÁ G.: Etika podniku – praktická príručka, Bratislava Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s.123, ISBN 978-80-225-3864-0.

Tabuľka 5 Alternatívy metód controllingu zodpovedného podnikania

Iniciatívy ZP	Štandardy ZP	Indexy ZP
Global Reporting Initiative	ISO 26000	Dow Jones Sustainability Index
Smernice OECD pre multinacionálne korporácie	Investors in People	FTSE4GOOD
Global Compact	ISO 14000	FTSE Johannesburg Stock Exchange Socially Responsible Index
BPCB	EMAS	Sao Paulo Stock Exchange Corporate Sustainability Index
TI Six Step Process	AA1000	KLD Global Sustainability Index Series
Self-Evaluation Module	SA8000	Ethibel Sustainability Indices
Project Sigma	Good Corporation Standard	ECPI Ethical Index
Program REAP	Štandard Zodpovedná firma	ASPI Eurozone
Globálne Sullivanove princípy SZ	FSC Standard	Business in the Community CR Index

Spracované podľa: DUBCOVÁ G.: Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 241, ISBN 978-80-225-3864-0

Metódy controllingu zodpovedného podnikania sú určené:

- Iniciatívami zodpovedného podnikania
- Štandardmi zodpovedného podnikania
- Indexmi zodpovedného podnikania³²

Global Reporting Initiative, ďalej len GRI vznikla ako iniciatíva fóra odborníkov spolupracujúcich v programe UNEP Organizácie Spojených národov.

Pôsobí v troch dimenziách, prostredníctvom ktorých reflektuje situáciu v danej spoločnosti a to v ekonomickej, sociálnej a environmentálnej oblasti. V nasledujúcej kapitole sa budeme bližšie venovať štandardu GRI.³³

Smernice OECD pre multinacionálne korporáty

Smernice v tomto kontexte predstavujú odporúčania dobrého a etického podnikateľského správania pre nadnárodné spoločnosti, venujú sa viacerým témam, ako od princípov riadenia podniku až po samotnú korupciu.

Smernice vyžadujú väčšiu otvorenosť a odporúčania, aby spoločnosti zverejňovali informácie o výsledkoch hospodárenia, o plánoch a cieľoch, vlastnícky vzťahoch

³² DUBCOVÁ G.: Etika podniku – praktická príručka, Bratislava Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 151, ISBN 978-80-225-3864-0.

³³ DUBCOVÁ G.: Etika podniku – praktická príručka, Bratislava Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 152, ISBN 978-80-225-3864-0.

a hlasovacích právach, zoznamy členov vrcholového vedenia spoločnosti a ich finančné odmeny, informácie o predvídaných rizikových faktoroch, štruktúru riadenia a politiku podniku.³⁴

Pri napredovaní globálneho pokroku je potrebné okrem nových noriem využívať aj tie existujúce, prostredníctvom toho sa postupne budujú odolnejšie a udržateľnejšie globálne hodnotové reťazce. Taktiež je dôležité spomenúť, že medzinárodné investície významne prispievajú k realizácii Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj.³⁵

Global Compact

Táto iniciatíva je otvorená pre všetky možné typy spoločností. Spoločnosti, ktoré sú súčasťou tejto iniciatívy sa zaviazujú v rámci stratégie riadenia a svojej prevádzkovej činnosti, že budú konať v súlade s princípmi v oblasti ľudských práv, pracovných vzťahov, životného prostredia a boja proti korupcii. V rámci pôsobnosti a členstva v tejto iniciatíve sa vyžaduje pravidelná komunikácia a zverejňovanie správ o dosiahnutej úrovni v rámci štyroch oblastí, ktoré sú vymenované v predchádzajúcom odseku.³⁶

Ročný prieskum implementácie iniciatívy uvádza tri dôvody pre participáciu spoločností v iniciatíve Global Compact. Až 79 % zvyšuje dôveru v spoločnosť prostredníctvom záväzku k udržateľnosti, v 59 % sa nachádza univerzálnosť charakteru princípov a v neposlednom rade podporuje opatrenia na udržateľnosť v rámci spoločností v 56%.³⁷

Štandardy umožňujú merateľnosť, certifikovateľnosť a auditovateľnosť na dobrovoľnej báze, avšak s vysokou záväznosťou.³⁸

The Sustainability Accounting Standards Board (SASB)

V auguste 2022 nadácia IFRS prevzala zodpovednosť za štandardy SASB, keď sa zlúčila s nadáciou Value Reporting Foundation. Normy SASB umožňujú organizáciám poskytovať informácie o udržateľnosti založené v rámci odvetví, v ktorých podnikajú, taktiež o rizikách a príležitostiach, ktoré ovplyvňujú hodnotu spoločnosti.³⁹

³⁴ DUBCOVÁ G.: Etika podniku – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 153, ISBN 978-80-225-3864-0.

³⁵ OECD:Agenda 2030, [online].[cit. 2023-28-03]. Dostupné na: <https://www.oecd.org/dac/results-development/agenda-2030-and-results/>

³⁶ UN GLOBAL COMPACT, Mission and principles [online].[cit. 2022-02-01].Dostupné na: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

³⁷ UN GLOBAL COMPACT, Participation, [online].[cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://unglobalcompact.org/participation/join>

³⁸ DUBCOVÁ G.: Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 172, ISBN 978-80-225-3864-0.

³⁹ IFRS FOUNDATION, Standards, [online], [cit. 2022-01-03] Dostupné na: <https://www.sasb.org/standards/>

Štandardy SASB poskytujú zverejnenia v celom rade záležitostí udržateľnosti a postupom času budú informovať o požiadavkách odvetvia v štandardoch IFRS na zverejnenie o udržateľnosti. Vypracovatelia správ budú mať úžitok z toho, že odteraz budú používať štandardy SASB na uspokojenie okamžitých potrieb investorov a zároveň položia základy pre prijatie štandardov IFRS o udržateľnosti zverejňovania v nasledujúcich rokoch. ISSB nedávno prijal niekoľko rozhodnutí, ktoré ďalej objasňujú úlohu a vývoj týchto štandardov.⁴⁰

Zverejňovanie informácií a taktiež pravidelné hlásenia v oblasti udržateľnosti predstavujú problém pre menšie spoločnosti, alebo pre spoločnosti, ktoré sa s tým ešte nestretli. Tieto spoločnosti potrebujú čas na to, aby sa dôkladne pripravili na zverejňovanie takýchto správ. Požiadavky na zverejnenie týchto správ a informácií budú poskytnuté v prílohe, ktorú ISSB vypracovalo ako príklad a formu ako by to malo byť zverejnené, slúži to aj ako zámer, pretože v blízkej budúcnosti budú tieto správy povinné pre každú jednu spoločnosť. V roku 2023 by mali spoločnosti, ktoré už štandardy SASB používajú, mali kontinuálne pokračovať a tie, ktoré ich ešte nepoužívajú, by mali zvážiť ich prijatie. Keď SASB vyvinula svoje rámcové štandardy vykazovania udržateľnosti, chcela tým zabezpečiť, aby sa každá spoločnosť mohla stať súčasťou ušľachtilého kurzu a aby sa planéta stala lepším miestom.⁴¹

Zámer je kladený na zvýšenie použiteľnosti daných noriem a ich rozdelením. Normy sú rozdelené do 11 sektorov, ktoré fungujú pre 77 odvetví. Normy zahŕňajú spotrebný tovar, potraviny a nápoje, zdravotnú starostlivosť, financie, dopravu, ťažbu a spracovanie nerastov, infraštruktúru, transformáciu zdrojov, technológiu a komunikáciu, obnoviteľné zdroje a alternatívnu energiu a služby. Každý jeden z uvedených štandardov je daný špecifickými požiadavkami na zverejnenie, na základe potrieb, ktoré vyžadujú zainteresované strany.⁴²

Uvádzame postupnosť, ktorú využívajú popredné spoločnosti ako základ na zostavovanie reportov:

- Pravidelné hodnotenie interných systémov, zhromažďovanie a overovanie informácií súvisiacich s udržateľnosťou v rámci organizácie a jej hodnotového reťazca.

⁴⁰ IFRS FOUNDATION, Materiality, , [online], [cit. 2022-01-03] Dostupné na: <https://www.sasb.org/standards/materiality-finder/>

⁴¹ IFRS FOUNDATION, Integrated reporting, [online]. [cit. 2022-01-03] Dostupné na: <https://www.integratedreporting.org/news/the-growing-momentum-for-integrated-reporting-part-2/>

⁴² IFRS FOUNDATION, Growing momentum for Integrated reporting, [online]. [cit. 2023-01-04] Dostupné na: <https://www.integratedreporting.org/news/the-growing-momentum-for-integrated-reporting-part-2/>

- Zvažovanie rizík a príležitostí súvisiacich s udržateľnosťou, ktoré ovplyvňujú podnikanie.
- Preskúmajte štandardy a podporné materiály navrhnuté ISSB vrátane štandardov SASB.⁴³

Na uplatnenie týchto štandardov SASB vyžaduje, aby sa každá spoločnosť riadila nasledujúcimi základnými princípmi:

Globálna použiteľnosť

Jedným z poslání SASB je zabezpečiť, aby informácie, ktoré spoločnosti poskytujú, neboli relevantné len pre nich samých, ale aby sa dali ľahko porovnávať na globálnej úrovni

Finančná významnosť

Normy sú navrhnuté tak, aby pomohli investorom robiť správne rozhodnutia o posudzovanej spoločnosti. Preto je tento princíp veľmi dôležitý, pretože vyžaduje, aby sa spoločnosti zamerali na finančne materiálne otázky. Zameranie na významnosť sa veľmi podobá globálnemu reportovaciemu rámcu (GRI), ktorý vyvinula Koalícia pre environmentálne zodpovedné ekonomiky (CERES) a UNEP. Pri aplikovaní SASB musí byť zabezpečená spolupráca so zainteresovaným stranami z hľadiska charakterizovania dôležitosti.

Prístup k štandardnému nastaveniu

Toto je ďalší jedinečný princíp, ktorého cieľom je urobiť SASB ešte efektívnejším. Po prvé, SASB oceňuje, že organizácie sú odlišné, a preto aj aplikácia podávania správ musí byť odlišná.

V konečnom dôsledku sú štandardy SASB pre podávanie správ o udržateľnosti zamerané na vytvorenie podniku, ktorý sa posúva dopredu, kde sa udržateľnosť stáva súčasťou položiek, na ktoré sa vrcholový manažment zameriava pri zostavovaní kľúčových stratégií. Týmto spôsobom SASB a zainteresované strany v oblasti udržateľnosti veria, že spoločnosti budú schopné pomôcť zastaviť choroby, ktorým planéta čelí, od globálneho otepľovania až po stratu biodiverzity.⁴⁴

⁴³ STRATEGIC ORIENTATIONS OF THE SECRETARY-GENERAL, Meeting of the OECD Council at Ministerial Level. , [elektronický zdroj]. [cit. 2022-01-03]. 2022, Paris. 15 s. Dostupné na: <https://www.oecd.org/mcm/2022-OECD-SG-Strategic-Orientations-EN.pdf>

⁴⁴ STRATEGIC ORIENTATIONS OF THE SECRETARY-GENERAL: Meeting of the OECD Council at Ministerial Level. , [elektronický zdroj]. [cit. 2022-01-03]. 2022, Paris. 15 s. Dostupné na: <https://www.oecd.org/mcm/2022-OECD-SG-Strategic-Orientations-EN.pdf>

Indexy umožňujú merateľnosť, kótovateľnosť na príslušnej burze, pričom certifikovateľnosť a auditovateľnosť na dobrovoľnej báze predstavuje podmienku.⁴⁵

Gestorované CPV

zavádza jednotný klasifikačný systém pre verejné obstarávanie zameraný na standardizáciu odkazov, ktoré verejní obstarávatelia a subjekty používajú na opis zákaziek verejného obstarávania. Používanie CPV je v rámci Európskej únie povinné od 1. februára 2006. Aktuálnou verziou je CPV 2008.⁴⁶

Dopyt po ekologicky efektívnych produktoch motivuje dodávateľov k širšej ponuke tovarov a služieb, ktoré splňajú moderné požiadavky na kvalitu a ochranu životného prostredia. Pre firmy a pre orgány verejnej správy sa inovatívne environmentálne obstarávanie môže stať prostriedkom na dosiahnutie vysokého stupňa pokroku. Politika zeleného verejného obstarávania sa zameriava na riešenie viacerých ekologických problémov, ako napríklad klimatické zmeny, nehospodárne využívanie primárnych zdrojov, odlesňovanie, znečisťovanie ovzdušia, vôd, pôd, tvorba odpadov a odpadov z obalov. Environmentálne charakteristiky, ktoré možno začleniť do súťažných podkladov, sú zamerané na znižovanie negatívneho vplyvu produktov na životné prostredie.⁴⁷

Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2020-2024 zakotvuje ambíciu vlády na vytvorenie priaznivých podmienok tvorby "zelených" pracovných miest a investícií, podporu ekoinovácií a aplikovanie zeleného verejného obstarávania.⁴⁸

Pri vyhľadávaní vhodných CPV kódov sa obstarávatelia častokrát mýlia, chybovosť vychádza z dojmu, že obstarávateľ zvolí podľa vlastného presvedčenia správny kód, avšak si nevšimne klasifikáciu a opis nadriadeného kódu. Spoločnosti sú častokrát zmätené, nakoľko na vyhlásenú zákazku prostredníctvom EKS neobdržia žiadnu ponuku a vypísaná zákazka sa zruší.⁴⁹

V práci uvádzame štruktúru klasifikačného systému na správne zadávanie CPV kódov.

⁴⁵ SIMAP, Informácie o európskom verejnom obstarávaní, [elektronický zdroj]. [cit. 2023-01-04]. Dostupné na: <https://simap.ted.europa.eu/sk/cpv>

⁴⁶ EUROPEAN COMMISSION: CPV codes, [elektronický zdroj]. [cit. 2022-01-03]. Dostupné na: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/digital-procurement/common-procurement-vocabulary_en

⁴⁷ EUROPEAN COMMISSION: CPV codes, [elektronický zdroj]. [cit. 2022-01-03]. Dostupné na: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/digital-procurement/common-procurement-vocabulary_en

⁴⁸ ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE: Nariedenie komisie č. 213/2008, [online], [cit-2022-01-30] . Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0213>

⁴⁹ ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE: Nariedenie komisie č. 213/2008, [online], [cit-2022-01-30] . Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0213>

Štruktúra klasifikačného systému

1. CPV sa skladá z hlavného slovníka a doplnkového slovníka.
2. Hlavný slovník má stromovú štruktúru, ktorá sa skladá z kódov maximálne deviatich číslic spojených so slovným opisom, ktorý opisuje tovary, stavebné práce alebo služby tvoriace predmet zákazky.

Číselný kód sa skladá z 8 číslic ďalej rozdelených takto:

- prvé dve číslice určujú oddiely (XX000000-Y),
- prvé tri číslice určujú skupiny (XXX00000-Y),
- prvé štyri číslice určujú triedy (XXXX0000-Y),
- prvých päť číslic určuje kategórie (XXXXX000-Y).

Každá z troch posledných číslic poskytuje väčšiu mieru presnosti v rámci každej kategórie.

Deväta číslica slúži na overenie predchádzajúcich číslic.

3. Doplnkový slovník možno použiť na rozšírenie opisu predmetu zákazky. Položky sa skladajú z alfanumerického kódu s príslušným slovným opisom, čo umožňuje doplniť ďalšie podrobné údaje o špecifickej povahe alebo určení tovaru, ktorý sa má obstaráť.

Alfanumerický kód sa skladá z týchto častí:

- prvá úroveň pozostávajúca z písmena zodpovedajúceho odseku,
- druhá úroveň pozostávajúca z písmena zodpovedajúceho skupine,
- tretia úroveň pozostávajúca z troch číslic zodpovedajúcich pododdielu.

Posledná číslica slúži na overenie predchádzajúcich číslic.

Spracované podľa: ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE: Nariedenie komisie č. 213/2008. [online], [cit-2022-01-30]
. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TEXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0213>

1.2.3 Reprezentatívne systémy reportingu udržateľného podnikania

Global Reporting Initiative (GRI)

GRI (Global Reporting Initiative) je nezávislá medzinárodná organizácia, ktorá pomáha podnikom a iným organizáciám prevziať zodpovednosť za ich vplyvy tým, že im poskytuje globálny spoločný jazyk na komunikovanie týchto vplyvov. Sekretariát GRI má

sídlo v Amsterdame v Holandsku a vlastní sieť siedmich regionálnych kancelárií, aby zabezpečila podporu organizácií a zainteresovaných strán na celom svete.⁵⁰

Prvá verzia vtedajších smerníc GRI (G1) publikovaná v roku 2000 – poskytujúca prvý globálny rámec pre podávanie správ o udržateľnosti. Nasledujúci rok vznikla GRI ako nezávislá nezisková inštitúcia. V roku 2002 sa sekretariát GRI presťahoval do Amsterdamu v Holandsku a začala sa prvá aktualizácia smerníc (G2). Keďže dopyt po reportovaní GRI a prijímaní zo strany organizácií neustále rástol, usmernenia sa rozširovali a zlepšovali, čo viedlo k G3 a G4.

S účasťou na správach o udržateľnosti, ktorá sa šíri po celom svete, začala GRI otvárať sériu regionálnych kancelárií. To viedlo k vytvoreniu súčasnej siete s pobočkami v Brazílii, Číne, Indii, USA, Južnej Afrike, Kolumbii a Singapure. Globálne konferencie GRI sa konali v Amsterdame v rokoch 2006, 2008, 2010 a 2016 so zameraním na pravidelnejšie regionálne alebo virtuálne summity.⁵¹

V roku 2016 GRI prešlo od poskytovania usmernení k stanovovaniu prvých globálnych štandardov pre podávanie správ o udržateľnosti – štandardov GRI. Normy sa naďalej aktualizujú a dopĺňajú, vrátane nových noriem pre dane (2019) a odpady (2020), veľkej aktualizácie univerzálnych noriem (2021) a pokračujúceho zavádzania sektorových noriem.⁵²

⁵⁰ GLOBAL REPORTING INICIATIVE: Timeline of GRI's history, [online], [cit. 2022-02-02] Dostupné na: <https://www.globalreporting.org/about-gri/mission-history/>

⁵¹ GLOBAL REPORTING INICIATIVE: Why report?, [online], [cit. 2022-02-01] Dostupné na: <https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/>

⁵² GLOBAL REPORTING INICIATIVE: Timeline of GRI's history, [online], [cit. 2022-02-01] Dostupné na: <https://www.globalreporting.org/about-gri/mission-history/>

Tabuľka 7 Princípy controllingu podľa štandardu GRI

Princípy controllingu GRI so zameraním na finálny reporting	
Zameranie controllingu	
1.princíp Relevantnosť informácií	- Vzťahuje sa na dôležitosť, ktorá je priradená k určitému aspektu, indikátoru alebo informácií - Línia, pri ktorej prekročení, je informácia dostatočne dôležitá na to, aby bolo zaradená do správy
2.princíp Spolupráca so zainteresovanými stranami	- Reportujúca organizácia by sa mala systematicky snažiť-všetci stakeholderi musia byť aktívne zapojení do zvyšovania kvality a zamerania správy
3.princíp Kontext trvalo udržateľného rozvoja	- Organizácia podávajúca správu by mala reportovať o svojich aktivitách v kontexte: - Ekonomických - Sociálnych - Ekologických - Iných skutočností - V kontexte vplyvu svojich aktivít na okolie
4.princíp Úplnosť Informácií	- V správe by sa mali objaviť všetky informácie, ktoré sú potrebné na zhodnotenie - Ekonomickej - Environmentálnej - Spoločenskej výkonnosti podniku - Každá v danom časovom horizonte a na základe vymedzených hraníc a rozsahu
Kvalita controllingu	
5.princíp Vyváženosť	- Správa by sa mala vyhnúť nevyváženosti výberu a prezentácie informácií - Poskytnúť vyvážený prehľad o výkonnosti podniku, ktorá správu podáva
6.princíp Porovnateľnosť	- Údaje zverejnené v správe – porovnateľné s údajmi: - Za predchádzajúce obdobie - S údajmi, ktoré zverejňujú iné organizácie
7.princíp Presnosť	- Podávať presné informácie s malou mierou chýb-aby boli spoľahlivé a mohli byť použité pri rozhodovaní
8.princíp Pravidelnosť	- Správa – vydávaná pravidelne za určité časové obdobie, zväčša za jeden rok. - Správu zverejniť spolu s finančnou správou
9.princíp Zrozumiteľnosť	- Správa by mala byť napísaná jasne s zrozumiteľne - aby je porozumeli cieľové skupiny, ktorým je určená - Prispôbiť jazyk čo najširšiemu počtu čitateľov, avšak údaje by nemali byť na tento účel skreslené
10.princíp Spôľahlivosť	- V správe by mali byť čo najspoľahlivejšie údaje - Indikátory: - Kvalitatívna podoba - Kvantitatívna podoba - Pravidlo – najdôležitejšie indikátory – najvyššia spoľahlivosť

Spracované podľa: DUBCOVÁ G.: Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 36, ISBN 978-80-225-3864-0.

Koncepcia cotrollingu etického podnikania so zameraním na finálny reporting obsahuje 79 indikátorov v troch rovinách a tými sú ekonomická rovina, sociálna rovina a environmentálna rovina do šiestich kategórií.⁵³

- Každý označený:
 - základný indikátor
 - doplňujúci indikátor
- Každý indikátor má svoj protokol, ktorý obsahuje:
 - podrobnú definíciu
 - metodológiu postupu pri vyplňaní
 - referencie i zdôvodnenie
 - relevantnosti jeho zahrnutia do úplnej správy⁵⁴

Tabuľka 8 Indikátory výkonnosti

Indikátory výkonnosti		
Ekonomická rovina – výkonnosť		
Ekonomické vplyvy	7 základných	9 všetkých
Sociálna rovina - výkonnosť		
Pracovné predpisy a právo na dôstojnú prácu	9 základných	14 všetkých
Ľudské práva	6 základných	9 všetkých
Spoločnosť	6 základných	8 všetkých
Zodpovednosť produktov	4 základné	9 všetkých
Environmentálna rovina – výkonnosť		
Životné prostredie	15 základných	30 všetkých

Spracované podľa: DUBCOVÁ G:Etika podnikania, – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 89, ISBN 978-80-225-3864-0.

⁵³ DUBCOVÁ G:Etika podnikania, – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 89, ISBN 978-80-225-3864-0.

⁵⁴ DUBCOVÁ G:Etika podnikania, – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 89, ISBN 978-80-225-3864-0.

Tabuľka 9 Indikátory výkonnosti pre etické podnikanie, prakticky poňaté

Indikátory výkonnosti GRI pre etické podnikanie			
Oblasť	Kategória	Cieľová skupina	Indikátor
Ekonomika	Priame ekonomické vplyvy	Spotrebitelia	Čistý zisk
		Dodávatelia	Podiel kontraktov, ktoré boli včas splatené podľa vopred dohodnutých podmienok, očistené od nákladov na splácanie pokút
		Zamestnanci	Celkové výdavky vynaložené na pracovnú silu
		Poskytovatelia finančných zdrojov	Finančné toky medzi organizáciou a poskytovateľmi kapitálu obsahujúce údaje o dlžobách, pôžičkách a dividendách
			Rast/pokles nerozdeleného zisku na konci reportovaného obdobia
Životné prostredie	Životné prostredie	Verejný sektor	Celkové zaplatené dane Získanie dotácie Dary komunitám, MVO a ostatným organizáciám v hotovosti, ako aj v materiálnej podpore podľa druhu obdarovaných skupín
		Materiály	Zoznam a množstvo všetkých materiálov okrem vody využitých na výrobu produktov alebo pri dodávaní služieb
		Energia	Spotreba energie rozdelená podľa druhu primárnych zdrojov
		Voda	Celková spotreba vody
		Biodiverzita	Umiestnenie a veľkosť vlastnej, prenajatej alebo spracovanej pôdy v prostrediach s vysokou biodiverzitou Podiel zastavanej plochy na celkovom množstve vlastnej alebo prenajatej pôdy Obnova využitého územia na prirodzené habitaty
		Emisie a odpady	Emisie plynov spôsobujúcich skleníkové efekty, zhoršujúcich stav ozónovej vrstvy a ostatných látok znečisťujúcich ovzdušie Celkové množstvo odpadu podľa druhu a narábanie s ním
		Dodávatelia	
		Produkty a služby	Vplyv produktov a služieb na životné prostredie Podiel recyklovateľných produktov na celkovom predaji produktov
		Porušenia environmentálnych iniciatív	
		Transport	
		Celkový prehľad	Celkové výdavky na obnovu životného prostredia

Spoločnosť	Pracovné predpisy a právo na dôstojnú prácu	Zamestnanci	Zamestnanecké výhody, ktoré organizácia poskytuje nad rámec zákonných ustanovení
		Vzťahy medzi zamestnancami a manažmentom	Politika a procesy informovania, konzultovania a vyjednávania so zamestnancami o dôležitých zmenách vo fungovaní organizácie
		Bezpečnosť a zdravie	Údaje o nehodách na pracovisku a absencií zamestnancov Opis politiky a programov pre špeciálne a zdravotné postihnuté skupiny zamestnancov
		Školenia a vzdelávanie	Priemerný počet hodín absolvovaných na školeniach za rok na zamestnanca
		Rovnosť príležitostí	Opis politiky rovnosti príležitostí v organizácii a opis monitoringu a spôsobu reportovania o politike rovnosti príležitostí
	Ľudské práva	Stratégia a manažment	Opis stratégie, nariadení, organizačnej štruktúry a postupov riešiacich všetky aspekty ľudských práv
		Politika boja proti diskriminácii	Opis politiky a programov zabráňujúcich všetkým formám diskriminácie pri práci vrátane opisu spôsobu jej monitorovania a jeho výsledkov
		Sloboda združovania a kolektívne vyjednávanie	
		Detská práca	
		Nútená práca	
		Disciplinárne postupy	
		Vzdelávanie bezpečnostných zložiek	
		Práva pôvodného obyvateľstva	
	Spoločnosť	Komunita	Opis politiky a postupov riešiacich vplyv na komunity v oblastiach, kde organizácia pôsobí
		Korupcia a úplatkárstvo	Opis politiky a procedúr bojujúcich proti úplatkárstvu a korupcii v podniku
		Príspevky politickým stranám	Opis politiky a procedúr upravujúcich pravidlá lobingu a spôsobov poskytovania materiálnych a nemateriálnych príspevkov politickým stranám
		Konkurencia a ceny	Súdne rozhodnutia týkajúce sa porušenia konkurenčného prostredia
	Zodpovednosť produktov	Zdravie a bezpečnosť zákazníkov	Opis politiky zameriavajúcej sa na zabezpečenie zdravia a bezpečnosti spotrebiteľov počas používania produktov a služieb
		Produkty a služby	Opis politiky a procedúr vzťahujúcich sa na informovanie o produkte a uvádzanie informácií o produkte na etiketách
		Reklama	
		Ochrana osobných údajov	Opis politiky a procedúr upravujúcich ochranu osobných údajov spotrebiteľov Počet odôvodnených sťažností z dôvodu porušovania ochrany osobných údajov

Spracované podľa: DUBCOVÁ G.: Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava, Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 241, ISBN 978-80-225-3864-0

Pandémia COVID-19 spôsobila sociálno-ekonomické škody, ktoré je potrebné napraviť, práve pre tento dôvod a zároveň pre neutíchajúcu potrebu udržateľnej, inkluzívnej

a spravodlivej obnovy sa komisia pod názvom Európska zelená dohoda zaviazala preskúmať smernice EP/2013/34 a Rady EÚ, ktoré sa týkajú vykazovania nefinančných informácií.⁵⁵

V rámci Akčného plánu Financovanie udržateľného rastu sa stanovili adekvátne opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov na zverejňovanie informácií o udržateľnosti. V rámci oznámenia Komisie pod názvom Usmernenia k zverejňovaniu nefinančných informácií: doplnok, ktorý sa týka podávania správ súvisiacich s klímou zdôraznila výhody, ktoré z podávania týchto informácií vyplývajú.⁵⁶

Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ sa zmenila smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie nefinančných informácií niektorými veľkými podnikmi a skupinami. Smernicou 2014/95/EÚ sa zaviedla požiadavka, aby podniky vykazovali aspoň informácie o environmentálnych, sociálnych a zamestnaneckých záležitostiach, dodržiavaní ľudských práv, otázkach boja proti korupcii.⁵⁷

V rámci tejto smernice sa požaduje, aby spoločnosti zverejňovali informácie v oblastiach:

- podnikový model
- politiky vrátane postupov náležitej starostlivosti
- výsledky uvedených politík
- riziká a ich riadenie
- hlavné ukazovatele výkonnosti⁵⁸

Aj napriek tomu, že mnohé zainteresované strany kritizujú nepresnosť nefinančných údajov a považujú ich za nepresné, práve tieto údaje naberajú v súčasnosti čoraz väčší význam. Renomované organizácie, iniciatívy a odborníci z praxe sa preto vyjadrujú o nefinančných informáciách ako o informáciách o udržateľnosti.⁵⁹

Článok 19a ods. 4 smernice 2013/34/EÚ umožňuje členským štátom oslobodiť spoločnosti od povinnosti zahrnúť do správy o hospodárení nefinančný výkaz, ktorý smernica požaduje, avšak spoločnosť je povinná vypracovať samostatnú správu. Túto možnosť využíva dvadsať členských štátov. Samozrejme, aj táto možnosť má svoje

⁵⁵ EUR-LEX: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32014L0095>

⁵⁶ EUR-LEX: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32014L0095>

⁵⁷ EUR-LEX: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32014L0095>

⁵⁸ EUR-LEX: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32014L0095>

⁵⁹ EUR-LEX: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32014L0095>

nevýhody, nakoľko to môže vyvolať dojem, že informácie o udržateľnosti patria do menej relevantných kategórií. Spoločnosti by jednoznačne mali vykazovať informácie o udržateľnosti osobitnej časti správy o hospodárení a členské štáty by už nemali mať možnosť oslobodiť spoločnosti od povinnosti zahrnúť do správy o hospodárení informácie o aspektoch udržateľnosti.⁶⁰

1.2.4 Najaktuálnejšie trendy reportingu udržateľného podnikania

Zatiaľ čo niektorí investori uskutočňujú významné investície už desaťročia, nedávno sa objavilo nové spoločné medzinárodné úsilie o urýchlenie rozvoja vysoko fungujúceho trhu, ktorý podporuje tzv. Impact Investment. Aj keď je tento trh stále relatívne nový, investori sú optimistickí a v budúcnosti očakávajú väčší rozsah a efektívnosť.⁶¹

Rastúci vplyv investičného trhu poskytuje kapitál na riešenie najpálčivejších svetových výziev v sektoroch, ako je udržateľné poľnohospodárstvo, obnoviteľné zdroje, a dostupné základné služby vrátane bývania, zdravotnej starostlivosti a vzdelávania. Impact Investment sa realizuje na rozvíjajúcich sa aj rozvinutých trhoch.⁶²

Vo všeobecnosti medzi zložky osvedčených postupov merania vplyvu investovania patria:

- stanovenie sociálnych a environmentálnych cieľov príslušným zainteresovaným stranám
- Nastavenie metrík výkonnosti/cieľov súvisiacich s týmito cieľmi pomocou štandardizovaných metrík
- Monitorovanie a riadenie výkonnosti subjektov, do ktorých sa investuje, vzhľadom na ciele
- Podávanie správ o sociálnej a environmentálnej výkonnosti príslušným zainteresovaným stranám.⁶³

⁶⁰ EUR-LEX: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32014L0095>

⁶¹ GLOBAL IMPACT INVESTING NETWORK: What you need to know about impact investing, [online], [cit. 2022-02-01] Dostupné na: <https://thegiin.org/impact-investing/need-to-know/>

⁶² GLOBAL IMPACT INVESTING NETWORK: What you need to know about impact investing, [online], [cit. 2022-02-02] Dostupné na: <https://thegiin.org/impact-investing/need-to-know/>

⁶³ GLOBAL IMPACT INVESTING NETWORK: Elements of impact Investing, [online], [cit. 2022-02-02] Dostupné na: <https://thegiin.org/impact-investing/need-to-know/>

Tabuľka 10 Rozdiely medzi jednotlivými druhmi investovania

	Tradičné investovanie	Zodpovedné investovanie	Sociálne zodpovedné a zelené investovanie	Dopadové investovanie	Filantropia
Cieľ	Finančný výnos	Finančný výnos s ohľadom na ESG	Finančná výkonnosť a financovanie trvalo udržateľného rozvoja	Sociálne a environmentálne ciele, ktoré sú konkurencieschopné alebo nižšie ako trhový výnos	Sociálne a environmentálne ciele bez očakávania zisku
Pristup	Bez ohľadu na ESG	Exklúzia ESG	Zamerané na témy o udržateľnosti s vysokým dopadom	Výber spoločností podľa ich sociálneho a environmentálneho vplyvu	ESG a darcovstvo
Finančný výnos		Dopad		sociálna návratnosť	

Spracované podľa: KNOWLEDGE HUB.UNIDO.ORG: Impact Investment, [online], [cit. 2022-02-01]
Dostupné na: <https://hub.unido.org/training-modules-investment>

V období pandémie COVID-19 mimovládne neziskové organizácie, aktívne reagovali na vtedajšiu pandemickú situáciu. Úlohu štátu nahradzovali najmä v oblastiach pomoci pre ohrozené skupiny obyvateľstva a taktiež pre duševné zdravie. Index udržateľnosti neziskových organizácií je analytickým nástrojom na meranie neziskového sektora v siedmich kategóriách, výsledky indexu preukázali, že za rok 2021 je situácia v tomto sektore stabilná, avšak spozorovalo sa mierne zhoršenie v oblasti organizačných kapacít.⁶⁴

⁶⁴ NADACIA PONTIS: Udržateľnosť občianskych organizácií na Slovensku je stabilná, vyplýva z Indexu udržateľnosti občianskej spoločnosti, [online].[cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://www.nadaciapontis.sk/novinky/udrzatelnost-obcianskych-organizacii-na-slovensku-je-stabilna-vyplyva-z-indexu-udrzatelnosti-obcianskej-spolocnosti/>

Tabuľka 11 Prehľad zverejňovania o udržateľnom rozvoji pre podniky

Prehľad zverejňovania o udržateľnom rozvoji pre podniky		
Non-Financial Reporting Directive (NFRD)	Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)	Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)
Základná charakteristika		
Prináša široký balík legislatívnych nástrojov určených na preorientovanie kapitálu smerom k udržateľnejším podnikom. Veľké kótované spoločnosti, banky a poisťovne s viac ako 500 zamestnancami	Účastníci finančného trhu, investičné spoločnosti vrátane správcov aktív, ktorí ponúkajú služby správy portfólia, poskytovatelia dôchodkov a investori z poistenia, ako aj kvalifikované činnosti rizikového kapitálu a sociálneho podnikania.	Všetky firmy kótované na regulovaných trhoch, vrátane malých a stredných podnikov, všetky veľké nekótované spoločnosti, všetky poisťovne a úverové inštitúcie, spoločnosti mimo EÚ, ktoré vytvárajú čistý obrat 150 miliónov v EÚ a majú aspoň dcérsku spoločnosť alebo pobočku v EÚ.
Charakteristika kľúčových informácií		
Informácie o obchodnom modeli, politikách, výsledkoch, rizikách, riadení rizík a kľúčových ukazovateľoch výkonnosti. Kľúčové ukazovatele výkonnosti týkajúce sa kľúčových otázok udržateľnosti.	Zverejnenia na úrovni entít na verejných webových stránkach a predzmluvné a pravidelné sprístupnenia na úrovni produktov na základe konkrétnych šablón.	Podávanie správ o udržateľnosti na základe špecifických noriem, ako napríklad európske štandardy podávania správ o udržateľnosti ESRS
Charakteristika relevancie		
NFRD je v súčasnosti v platnosti, ale postupne ho začne nahrádzať nahradí ho CSRD. Poskytovanie komplexného rámca podnikového výkazníctva s kvalitatívnymi a kvantitatívnymi informáciami na uľahčenie hodnotenia vplyvov a rizík spoločností na udržateľnosť.	Účastníci finančného trhu, ktoré zvažujú princípy nepriaznivé dopady svojich investičných rozhodnutí, musia zverejniť príslušné informácie zohľadňujúce tieto vplyvy. Ďalšie podrobnosti špecifikované na základe hodnôt PAI na úrovni entity. Podávanie správ o prvom období PAI	Implementované po etapách v závislosti od typu a veľkosti spoločnosti, pričom prvým reportovacím obdobím je rok 2024.

Spracované podľa: BAUMÜLLER, Josef; GRBENIC, Stefan: Moving from non-financial to sustainability reporting: analyzing the EU Commission's proposal for a Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), Facta Universitatis, Series: Economics and Organization, 2021, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://research.wu.ac.at/ws/files/17021763/8149-49047-2-PB.pdf>.

2 Cieľ práce

2.1 Globálny cieľ

Globálnym cieľom tejto diplomovej práce je identifikácia, následná analýza a zhodnotenie ťažiskových atribútov rozvoja systému reportovania zodpovedného podnikania/udržateľného rozvoja a navrhnúť zlepšenia.

Okrem globálneho cieľa sme špecifikovali parciálne ciele v teoretickej a v praktickej časti záverečnej práce, ktoré umožňujú detailnejšie riešenie skúmanej problematiky.

2.2 Parciálne ciele

2.2.1 Parciálne ciele v teoretickej časti práce

V záverečnej práci bol parciálny cieľ stanovený za účelom charakterizovania teoretického konceptu zodpovedného podnikania/udržateľného rozvoja z nasledovných oblastí:

- Definovanie všeobecných princípov inštitucionalizovaného udržateľného správania podniku,
- Charakteristiky alternatív etického správania podniku,
- Špecifikácia základných atribútov deklarovanej verifikácie udržateľného podnikania,
- Vymedzenie systému controllingu udržateľného podnikania,
- Charakteristika základných atribútov reportingu udržateľného podnikania,
- Charakteristika reprezentatívnych systémov reportingu udržateľného podnikania,
- Analýza najaktuálnejších trendov reportingu udržateľného podnikania,
- Návrh adekvátnych odporúčaní.

2.2.2. Parciálne ciele v aplikačnej časti

Parciálne ciele v aplikačnej časti záverečnej práce boli stanovené nasledovne:

- Situačná analýza spoločnosti HSH s.r.o.,
- Všeobecná charakteristika spoločnosti HSH s.r.o.,
- Charakteristika existujúcich atribútov ekonomiky a manažment spoločnosti,
- Definovanie statusu quo udržateľného podnikania,
- Etický manažmentu po stránke procesu zodpovednosti a ekonomiky,
- Návrh implementácie systému reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného rozvoja,
- Tvorba metodiky nefinančného reportu pre spoločnosť HSH s.r.o. za roky 2021 a 2022 v súlade s princípmi iniciatívy UN Global Compact a princípov ESG,
- Návrh adekvátnych odporúčaní.

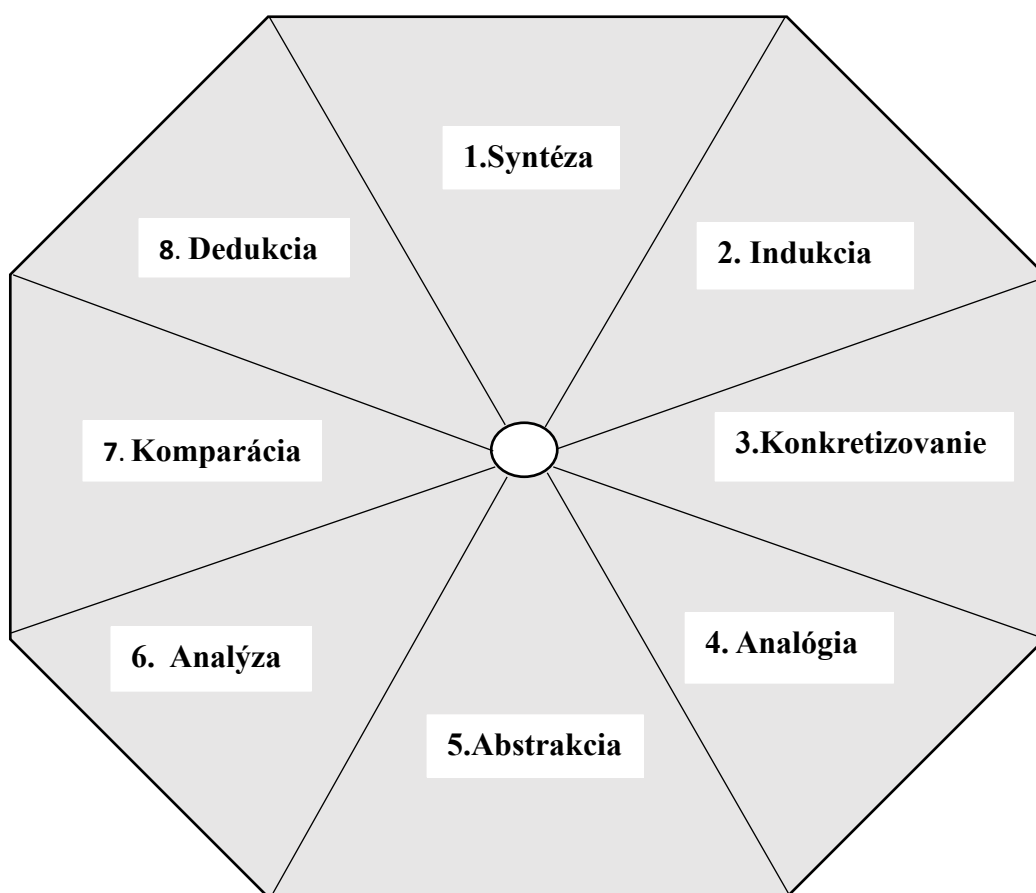
3 Metodika práce a metody skúmania

V tejto kapitole sa zameriavame na definovanie metodík a metód, ktoré sme si zvolili pri tvorbe záverečnej práce. V práci sme použili všeobecné vedecké metódy a špecifické vedecké metódy.

3.1 Všeobecné vedecké metódy

Všeobecné vedecké metódy boli využité najmä v teoretickej časti záverečnej práce na lepšie porozumenie obsahu riešenej problematiky.

Obrázok 1 Všeobecné vedecké metódy využité pri tvorbe záverečnej práce

Zdroj: Vlastné spracovanie

1.Syntézu sme použili pri tvorbe teoretického obsahu práce, prostredníctvom ktorého sme mnohými poznatkami vytvorili ucelený obraz o riešenej problematike.

2.Prostredníctvom indukcie sme vyvodili relevantné všeobecné závery pri vypracúvaní teoretickej časti práce.

3.Konkretizovaním sme z teoretických poznatkov dokázali vytvoriť reálne príklady pri skúmanej problematike.

4.Analógiou sme aplikovali teoretické poznatky na selektovaný podnik.

5.Abstrakciou sme eliminovali jednotlivé prvky na vlastnosti a vytvárali väzby medzi nimi.

6.Analýza bola použitá predovšetkým v praktickej časti práce, kde sme skúmali dosiahnutú úroveň udržateľného rozvoja v selektovanom podniku.

7.Komparáciu sme využili tak i v teoretickej ako i v praktickej časti práce.

8.Dedukciou sme vyvodili závery a navrhli zlepšenia v záverečnej kapitole tejto práce.

3.2 Špecifické vedecké metódy

V tejto kapitole uvádzame špeciálne metódy pre ekonómiu a špeciálne metódy pre diplomovú prácu.

3.2.1 Špeciálne metódy pre ekonómiu

Pri tvorbe záverečnej práce a tvorbe nefinančného reportu sme pomocou matematických metód analyzovali výkonnosť skúmanej spoločnosti. Štatistické metódy sme použili pri sledovaní nami zvolených indikátorov na účel vypracovania nefinančného reportu. Vizuálna stránka jednotlivých tabuliek, obrázkov a grafov bola vytvorená za pomoci použitia rozličných grafických metód. Údaje potrebné k výskumu boli získavané pomocou informačno-komunikačných metód a nástrojov. Systémová logika platí v celej praktickej časti práce.

3.2.2 Špeciálne metódy pre diplomovú prácu

Využitie metodiky medzinárodnej iniciatívy UN Global Compact pri zostavovaní nefinančného reportu pre spoločnosť. Využitie metodiky medzinárodnej organizácie Global Reporting Initiative (GRI) a jej štandardov. Systémová logika etického manažmentu selektovaného podniku ako podpora udržateľného rozvoja spoločnosti.

3.3 Charakteristika objektu výskumu

Objektom výskumu tejto diplomovej práce je spoločnosť HSH s.r.o. so sídlom vo Veľkom Záluží pôsobiaca v nitrianskom kraji. Svoje pôsobenie spoločnosť začala v roku 1992 zápisom do Obchodného registra. Veľkosťou sa podnik radí medzi malé a stredné podniky. Hlavným predmetom činnosti podniku je spracovanie a konzervovanie hydínového mäsa pod SK NACE 10120, pôsobí v odvetví produkcie hydiny, ktorá v súčasť čelí globálnej konkurencii. Základné imanie vložené do podnikania podľa Obchodného registra a účtovnej závierky má spoločnosť vo výške 10 200 EUR.

3.4 Definovanie inovatívnosti realizovaného výskumu

- Výskum v spoločnosti, ktorá poskytla skutočné dáta,
- Analýza atraktívnej oblasti v spoločnosti, ktorá uplatňuje spoločenskú zodpovednosť od svojho vzniku bez nútených nariadení globálnych trendov, aby udržala krok s dobou,
- Návrh metodiky nefinančného reportu pre spoločnosť ako základ pre report o udržateľnosti v nasledujúcich rokoch,
- Mnou pripravený nefinančný report bude prvým dokumentom o zodpovednom podnikaní/udržateľnom rozvoji pre spoločnosť.

4 Výsledky práce zo skúmania systému reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného rozvoja v selektovanom podniku

V praktickej časti záverečnej práce sa venujeme vybraným zainteresovaným stranám selektovaného podniku. V tejto kapitole uvádzame vybrané oblasti z nefinančného reportu za roky 2021-2022.

4.1 Situačná analýza podniku

4.1.1 Všeobecná charakteristika podniku HSH s.r.o.

Spoločnosť HSH s.r.o. je spoločnosť, ktorá vznikla pre tridsiatimi rokmi za účelom vybudovať rodinný podnik s porážkou hydiny. V dobe keď na Slovensku pôsobilo viacero podnikov s totožným predmetom podnikania. Avšak, zakladateľom spoločnosti sa podarilo vybudovať výnimočný hydinársky podnik, ktorý sa v dnešnej dobe radí medzi najdynamickejšie spracovateľské hydinárske podniky. Entuziazmom a chuťou podnikat' sa podarilo zakladateľom nahradiť výrobu a spracovanie hydínového mäsa z energeticky náročného a nehygienického procesu chladenia prejsť na revolučné chladenie hydiny vzduchom. Výsledkom tohto procesu boli hygienicky bezpečné a čerstvé produkty.

Postupne sa spoločnosť začala venovať Welfare chovu, ktorého hlavným cieľom je zlepšenie životných podmienok vo výkrme hydiny prostredníctvom zníženia zaťaženia plochy, zvýšenej kontroly, predĺženia stanovenej dĺžky výkrmu a ďalších dôležitých požiadaviek, aby ponúkané produkty dosahovali vysokú kvalitu a lepšiu chuť. Od roku 2010 uviedla na trh Kura Kráľovské, ktoré sa stalo významnou značkou spoločnosti a nesie jeho meno dodnes.

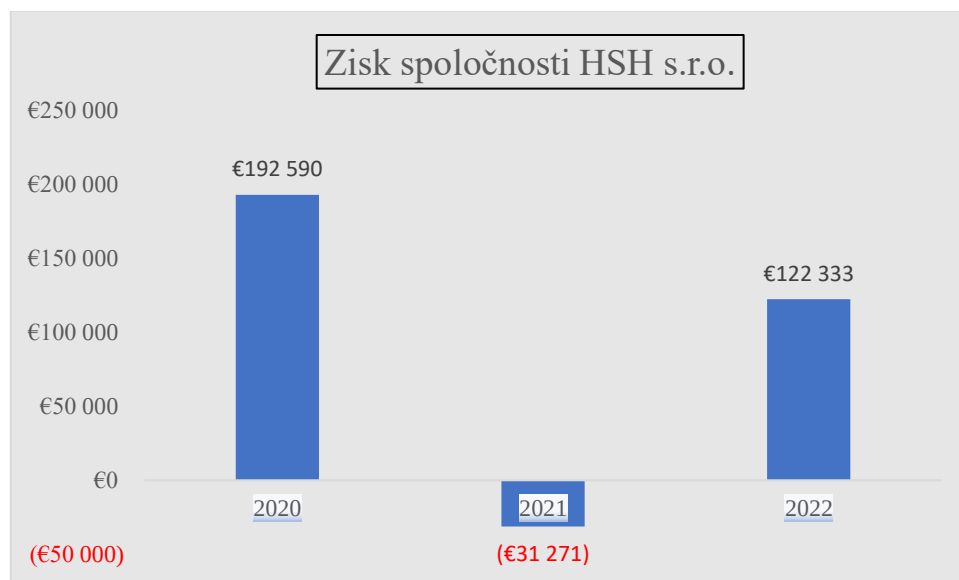
Pri výrobe sa využívajú najmodernejšie postupy a technológie, do ktorých spoločnosť dlhodobo investuje, spĺňajú všetky hygienické, veterinárne a exportné kritéria nielen v rámci európskeho trhu. Na slovenskom trhu sa spoločnosť radí medzi lídrov v zavádzaní inovácií a modernej ekologickej technológie. Výrobky sú tým pádom vysoko nutrične hodnotné, biologicky plnohodnotné a obsahujú pre konzumenta ľahko stráviteľné bielkoviny a minerálne látky.

Podnik nie je len klasickým spracovateľským hydinárske podnikom. Snaží sa o environmentálne pozitívny dopad na našu planétu, aby existencia podniku bola vo všetkých ohľadoch prínosná a dopad existencie podniku kladný.

4.1.2 Existujúce atribúty ekonomiky a manažment podniku

Pomocou analýzy ex-post uvádzame vybrané ukazovatele, ktoré sme čerpali z účtovných závierok a portálu Finstat za sledované obdobie rokov 2020-2022. Uvádzame taktiež základné ukazovatele výkonnosti podniku ako zisk a tržby spoločnosti.

Graf 1 Zisk spoločnosti HSH s.r.o. za sledované obdobie

Spracované podľa: Interná účtovná závierka spoločnosti 2021-2022

Za sledované obdobie podnik HSH s.r.o. sa v roku 2021 dostal do straty vo výške - 31 271 €, čo bolo spôsobené pandémiou Covid-19 a pretrvávajúcou krízou na Slovensku a vysokými cenami na trhu v hydínárskom odvetví. Avšak, v roku 2022 podnik opäť dosahuje zisk vo výške 122 333€, čím môžeme konštatovať, že podnik z finančného hľadiska opäť prosperuje.

Graf 2 Tržby spoločnosti HSH s.r.o. za sledované obdobie

Spracované podľa: Interná účtovná závierka spoločnosti 2021-2022

Z pohľadu tržieb v sledovaných rokoch sa spoločnosti HSH s.r.o. darilo udržať si prosperitu za roky 2020 a 2021 s poklesom zhruba o 80 000 EUR, čo v percentuálnom vyjadrení činí pokles zhruba 2 %. V roku 2022 vzrástli tržby spoločnosti na 17,88 miliónov EUR, kde bol percentuálny nárast zhruba o 3 %. Môžeme konštatovať, že podnik si udržuje výšku svojich tržieb.

Tabuľka 12 Finančné ukazovatele spoločnosti HSH s.r.o.

Finančné ukazovatele za sledované roky	2020	2021	2022
Návratnosť vlastného kapitálu	3,7 %	-0,6 %	2,3 %
Návratnosť aktív	2,7 %	-0,4 %	1,5 %
Zisková marža	1,3 %	-0,2 %	0,7 %
Hrubá marža	27,3 %	25,0 %	22,2 %
Celková zadlženosť	26,0 %	27,3 %	36,6 %

Spracované podľa: https://www.finstat.sk/31409890/financne_ukazovatele

Najlepším indikátorom ziskovosti a vlastného kapitálu je rentabilita vlastného kapitálu, ktorá nás informuje o výnosnosti vlastného kapitálu. Rentabilita vlastného kapitálu taktiež vykazuje pokles. V r. 2020 nám 1 € priniesol 3,7 centov čistého zisku zatiaľ čo v r. 2021 prinieslo 1 € minusovú hodnotu -0,6 % centov čistého zisku, avšak v roku 2022 prinieslo 1 € 2,3 centov čistého zisku.

Rentabilita aktív nám vyjadruje návratnosť celkového kapitálu. V roku 2020 spoločnosti prinieslo na 1 € vlastného imania 2,7 centov čistého zisku za rok. Spoločnosti v roku 2021 prinieslo 1 € vlastného imania minusovú hodnotu -0,4 centov čistého zisku za

rok, v roku 2022 sa situácia zlepšila a 1 € vlastného imania prinieslo spoločnosti 1,5 centov čistého zisku.

Hrubá marža je priamy zisk, ktorý spoločnosť získa za tovar alebo službu, to znamená rozdiel medzi predajnou cenou (bez dane z pridanej hodnoty) produktu a jeho výrobnými nákladmi. Slúži na uvedenie si, či je podnik ziskový, pretože v prípade negatívnej hodnoty hrubej marže by podnik nebol schopný pokrývať svoje náklady. Za sledované obdobie sa hrubá marža spoločnosti HSH s.r.o. pohybovala v rozmedzí od 22 % do 27 %.

Zisková marža vyjadruje koľko percent tržieb spoločnosť premenila na zisk. Hovorí nám koľko predstavuje zisk z 1 € jej tržieb. V roku 2020 tento ukazovateľ vyjadroval 1,3 % z tržieb spoločnosti. V roku 2021 predstavoval mínusovú hodnotu -0,2 %, tento jav je veľmi ľahko vysvetliteľný z dôvodu pretrvávajúcej pandemickej situácie na Slovensku. Spoločnosti pôsobiace v odvetví cestovného ruchu a gastro prevádzok mali v tomto období priemernú ziskovú maržu v totožnej výške. Mnoho prevádzok v tomto období muselo ukončiť svoje pôsobenie. Za minulý rok predstavoval v spoločnosti tento ukazovateľ 0,7%.

Celková zadlženosť spoločnosti HSH s. r. o. v roku 2020 sa cudzie zdroje na celkových aktívach podieľali v 26,0 % rozsahu a v roku 2021 v 27,3 % rozsahu, v roku 2022 cudzie zdroje na celkových aktívach vzrástli v 36,6 % rozsahu. Najvyšší medziročný vzrast cudzích zdrojov na celkových aktívach sme zaznamenali medzi rokmi 2021 a 2022, v percentuálnom vyjadrení o 9,3 %.

Manažment spoločnosti HSH funguje od svojho vzniku na princípe fixovaných etických základoch, ktoré tvoria nosný pilier pre fungovanie a napredovanie spoločnosti ako takej.

Spoločnosť HSH vo svojom vyhlásení o nekorupčnom správaní uvádza, presné špecifikácie správania sa v internom prostredí podniku. V spoločnosti platia tri hlavné dokumenty, prostredníctvom ktorých sú jasne uvedené pravidlá správania sa pre zamestnancov i manažment podniku, sú nimi: pravidlá Etického manažmentu, Etický kódex, pravidlá proti úplatkom a korupcii, kde podnik deklaruje záväzok bojovať proti akýmkoľvek formám podplácania a korupcie v rámci podnikových aktivít a procesov, ktorých je súčasťou.

Neoddeliteľnou súčasťou manažmentu podniku je Etická komisia, ktorá má v kompetenciách zodpovednosť za dohľad nad implementáciou a fungovaním compliance programu a Etického kódexu v oblasti manažérskych systémov nekorupčného správania v podniku.

Misiou spoločnosti je dodávať na trh kvalitné, zdravotne bezpečné, biologicky a nutrične plnohodnotné produkty, tým sa spoločnosť aktívne podieľa na zabezpečení potravinovej sebestačnosti Slovenskej republiky. Spoločnosť verí, že spokojní zákazníci a obchodní partneri sú zárukou a prvotriednou garanciou kvality.

Spoločnosť si začiatkom svojho pôsobenia stanovila päť pilierov podnikových hodnôt, ktorými sú:

Ohľaduplnosť – vnímanie zamestnancov ako partnerov na ceste za spoločným cieľom,

Úcta – urobiť pre zákazníkov to najlepšie a dať im to najlepšie,

Dôstojnosť – zvieratám zabezpečiť dôstojné životné podmienky,

Rešpekt – seriózný prístup k prírode a životnému prostrediu,

Zodpovednosť – poslanie byť dobrým zamestnávateľom a podpora slovenských výrobcov

Spoločnosť si od samotného vzniku stanovila sa postupom času vyvíjali, hodnoty pribúdali až nadobudli formu principiálnych hodnôt.

Z hodnotového hľadiska podnik nevníma svoje podnikanie len ako prostriedok tvorby zisku ale ako spôsob, ktorým svojou činnosťou môže napomôcť udržateľne spoločenskému rozvoju. V rámci signatárstva Globálneho paktu OSN a Charty diverzity podnik rozvinul svoje hodnoty za účelom ich aplikovania pri svojej každodennej činnosti, sú nim::

- ľudská dôstojnosť
- spravodlivosť
- rešpekt voči životnému prostrediu
- lojálnosť
- zodpovednosť
- čestnosť
- dôvera
- solidarita a sociálne cítenie
- rovnosť príležitostí
- dobré meno spoločnosti firma HSH, s.r.o.⁶⁵

⁶⁵ KURA KRÁĽOVSKÉ: Etický kódex, [online]. [cit. 2022-01-05]. <https://www.kurakralovske.sk/onas/eticky-manazment/eticky-kodex/>

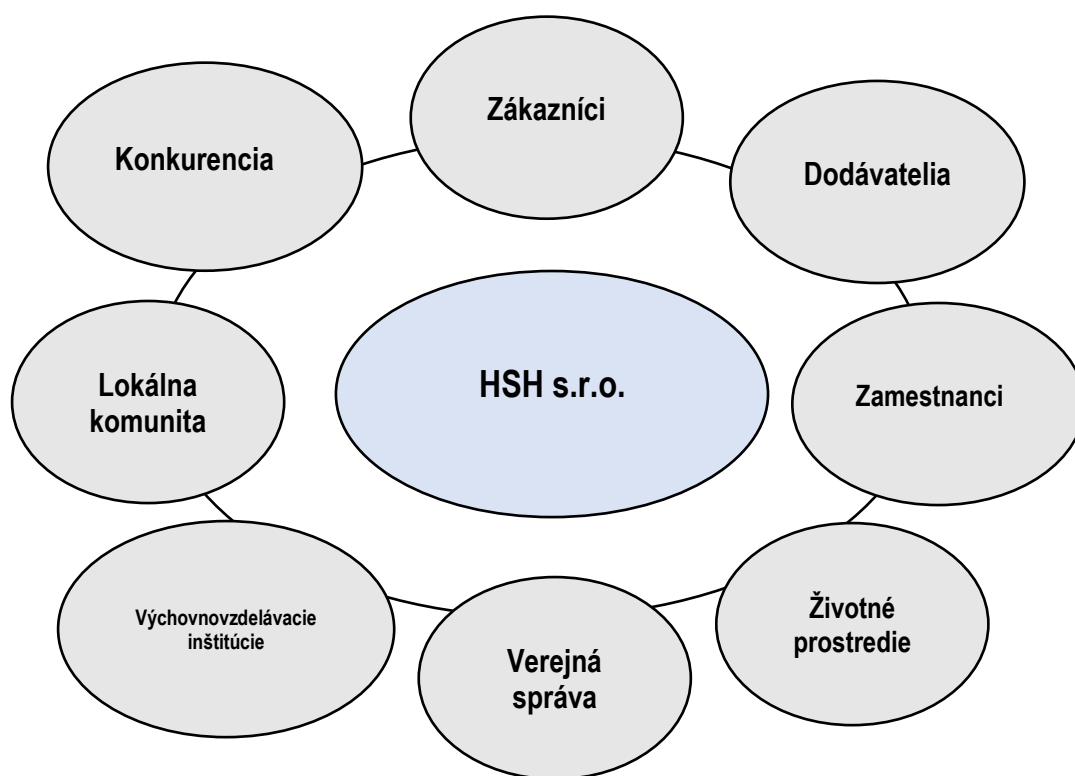
4.2 Status quo udržateľného podnikania

V tejto kapitole záverečnej práce uvádzame súčasný stav v spoločnosti HSH v rámci udržateľného podnikania a analýzu dosiahnutého pokroku voči najdôležitejším zainteresovaným stranám.

Ukazovatele použité na analyzovanie zainteresovaných strán spoločnosti sme zostavovali na základe GRI štandardov. V rámci tohto sme ku každej skupine stakekolderov navrhli relevantné ukazovatele, na základe ktorých sme následne analyzovali každú jednu skupinu stakeholderov, ktorá má dopad na súčasný stav.

4.2.1 Identifikácia najdôležitejších skupín zainteresovaných strán

Obrázok 2 Najdôležitejšie skupiny zainteresovaných strán spoločnosti HSH s.r.o.

Zdroj: vlastné spracovanie

Medzi najdôležitejšie skupiny zainteresovaných strán spoločnosti HSH s.r.o. patria:

- zákazníci
- konkurencia
- zamestnanci
- dodávatelia
- životné prostredie
- lokálna komunita
- inštitúcie výchovnovzdelávacieho systému

- verejná správa

Spoločnosť HSH s.r.o. je signatárom slovenskej Charty diverzity, čím podporuje diverzitu a inkluzívny prístup na pracovisku bez akýchkoľvek výhrad k pohlaviu, rasy, národnosti, minority, vierovyznania. V rámci členstva v tejto iniciatíve sa podnik zaviazal k:

- Rešpektovať diverzitu a inkluzívny prístup,
- Zachovať pracovisko, ktoré je oslobodené od akýchkoľvek foriem diskriminácie alebo obťažovania,
- Zachovať a posilňovať diverzitu v pracovnom prostredí,
- Oceňovať diverzitu ako podnikateľskú hodnotu,
- Začleňovať riadenie diverzity a inklúzie do stratégií ľudských zdrojov a zvyšovať povedomie o témach diverzity na úrovni manažmentu,
- Ísť príkladom a byť ambasádormi diverzity a inklúzie,
- Komunikovať naše aktivity a napredovanie v podpore diverzity dovnútra aj vonok,
- Vzdelávať a odborne viesť zamestnancov a ostatných relevantných partnerov v témach inklúzie a diverzity a zapájať ich do procesu realizácie týchto aktivít.

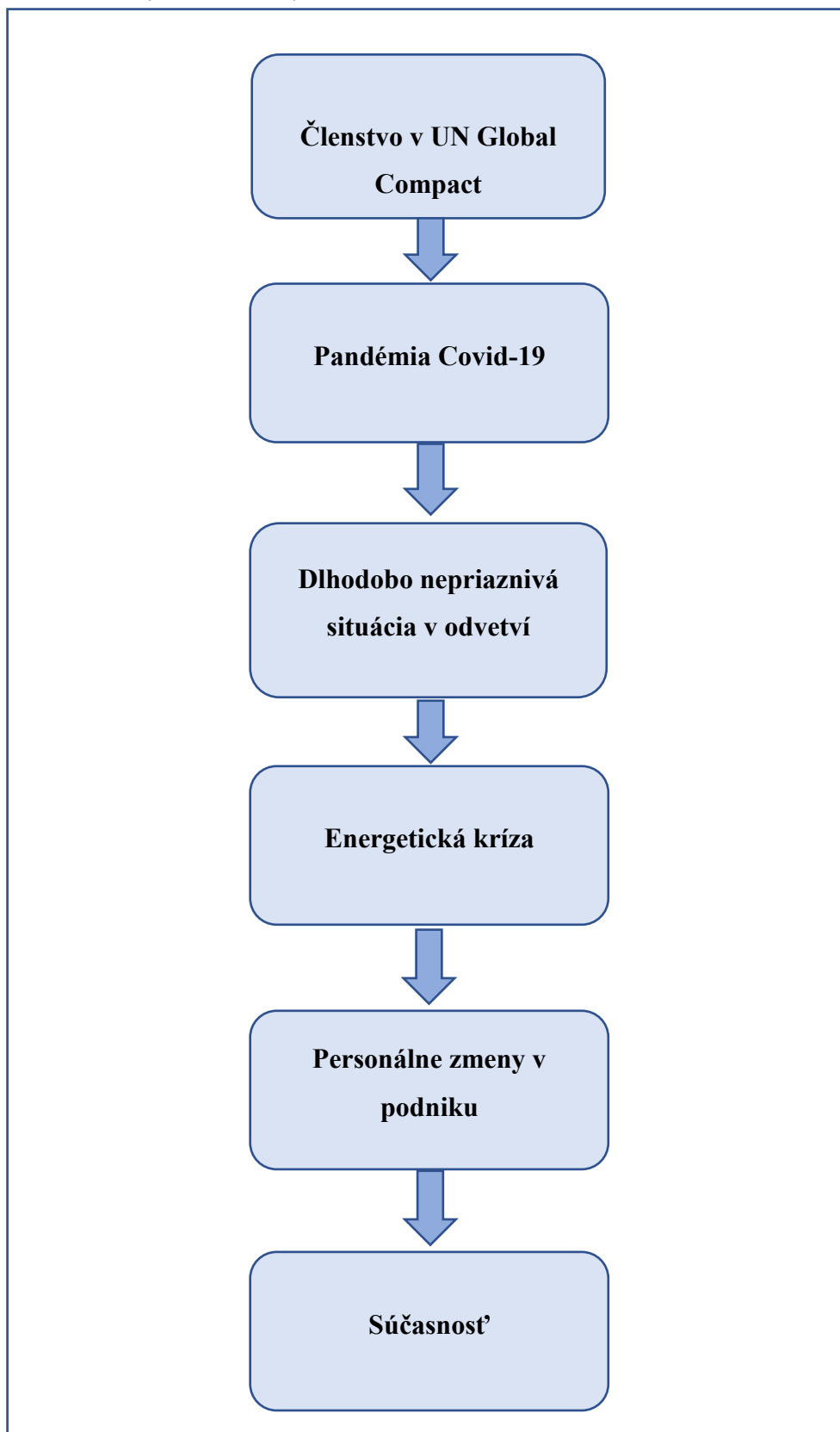
29. marca 2021 sa spoločnosť stala členom medzinárodnej iniciatívy UN Global Compact, v rámci ktorej sa zaviazala o zosúladenie svojej činnosti a stratégie s 10 univerzálne akceptovanými princípmi v 4 oblastiach ako ľudské práva, pracovné normy, životné prostredie a antikorupčné správanie. V rámci členstva v iniciatíve UN Global Compact spoločnosť koná a podporuje vybrané ciele udržateľného rozvoja. V tabuľke č. uvádzame ciele TUR, ktoré spoločnosť podporuje, ich charakteristiku a mieru naplňovania cieľov:

Tabuľka 13 Napĺňanie cieľov trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti HSH s.r.o.

Ciele TUR	Charakteristika cieľov TUR	Napĺňanie cieľov TUR
Cieľ č. 1 Žiadna chudoba	Ukončiť chudobu vo všetkých jej formách na celom svete.	Adekvátne finančné ohodnotenie, mesačné prídely výrobkov v naturálnej forme, príspevok na školské potreby.
Cieľ č. 2 Žiadny hlad	Ukončiť hlad, dosiahnuť potravinovú bezpečnosť a lepšiu výživu a podporu udržateľného poľnohospodárstva.	Výroba kvalitných, hygienicky čistých a bezpečných produktov s vysokou nutričnou hodnotou a ľahkou stráviteľnosťou spotrebiteľa.
Cieľ č. 3 Kvalita zdravia a života	Zabezpečiť zdravý život a podporiť kvalitu života pre všetkých v každom veku.	Zabezpečenie pravidelných lekárskeho prehliadok, n. o. Vaša podpora fond na zdravotnú starostlivosť pre sociálne slabé rodiny.
Cieľ č. 5 Rodová rovnosť	Dosiahnuť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat.	Každý zamestnanec, alebo uchádzač o zamestnanie má rovnakú šancu bez ohľadu na pohlavie
Cieľ č. 8 Dôstojná práca a ekonomický rast	Podporovať trvalý, inkluzívny a udržateľný hospodársky rast, plnú a produktívnu zamestnanosť a dôstojnú prácu pre všetkých.	Výroba prebieha výlučne v tuzemsku, vzdelávanie menej kvalifikovaných zamestnancov, vhodné pracovné podmienky.
Cieľ č. 9 Priemysel, inovácie a infraštruktúra	Budovať odolnú infraštruktúru, podporovať inkluzívnu a udržateľnú industrializáciu a podporovať inovácie.	Welfare chov, dlhodobé investície do moderných postupov a technológií pri výrobe.
Cieľ č. 12 Zodpovedná spotreba a výroba	Zabezpečiť udržateľné modely spotreby a výroby.	Udržateľný spracovateľský proces, Postupný prechod na alternatívne zdroje spotreby energie.

Spracované podľa: Organizácia spojených národov: Ciele udržateľného rozvoja, [online], [cit. 2022-02-05] https://unis.unvienna.org/unis/sk/topics/sustainable_development_goals.html

Obrázok 3 Časový sled udalostí v spoločnosti HSH s.r.o.

Zdroj: vlastné spracovanie

Spoločnosť HSH s.r.o. je signatárom Globálneho paktu OSN na princípe dobrovoľnosti za účelom podpory a prezentovania zodpovedného podnikania, ktoré uplatňuje každý deň od chvíle svojej existencie.

Dôležitou podmienkou účasti na Globálnom pakte OSN je ročná príprava a odoslanie dokumentu s názvom „Communication on Progress“, taktiež popis praktických opatrení so zreteľom na princípy Globálneho paktu OSN a meranie dosiahnutých výsledkov.

S prípravou, zdieľaním a zverejnením dokumentu „Communication on Progress“ spoločnosť HSH požiadala za uplynulý rok o odklad a následne požiadala o predĺženie doby prípravy tohto dokumentu do 30. júna 2023 ospravedlňujúcim listom o neaktivite na platforme UN Global Compact.

Dôvodov nevyvinutej aktivity na platforme a omeškaním odoslania a zverejnenia dokumentu bolo ihneď niekoľko.

Spoločnosť za uplynulý rok čelila obrovským výzvam, z ktorých sa však postupne zotavuje.

Podnik poznačila v 2021 pandémia Covid 19, vďaka ktorej prišlo na Slovensku o podnikanie mnoho ľudí. Protipandemické opatrenia boli drastické hlavne pre podnikateľov, ktorí svoju činnosť museli vykonávať za pomoci množstva pracovnej sily, avšak za týchto podmienok mohli len ťažko plniť zaužívané výkony a výrobné normy. Náklady na zabezpečenie dezinfekčných prostriedkov, testovanie zamestnancov na prítomnosť vírusu Covid a v neposlednom rade pravidelné zabezpečenie ochrany dýchacích ciest a neustále výpadky pracovnej sily sa počas tohto náročného obdobia podpísali na výkonnosti podniku.

Situácia na Slovensku v chove a spracovaní hydiny je už dlhodobo nepriaznivá, avšak za uplynulé obdobie sa začala viac prehlbovať vo forme rapidného nárastu nákladov a žiaľ, klesaním odbytových cien. V tomto ohľade predstavujú náklady na elektrickú energiu a plyn, zvyšovanie cien jednodnodňovej hydiny, prídavne látky do krmných zmesí a pohonné látky.

V minulom roku čelila spoločnosť energetickej kríze, ktorá bola známa aj globálnom meradle, tento problém sa prejavil konkrétne pri nedostatku vstupov a s tým súviselo aj extrémne zdražovanie materiálov či už do výroby, alebo do bežnej činnosti podniku.

Toto náročné obdobie pre spoločnosť HSH s.r.o. vyústilo aj do personálnych medzier, ktoré si počas krízy podnik všimol ešte viac. Toto obdobie vyústilo do personálnych zmien, ktoré sa v podniku vykonali v rámci všetkých úrovní aj tej manažérskej.

Na vypracovanie správy o zodpovednom podnikaní, resp. dosiahnutom sme identifikovali a následne analyzovali najdôležitejšie skupiny zainteresovaných strán a postoj spoločnosti HSH s.r.o k nim.

A. Zákazníci

Produkcia spoločnosti HSH s.r.o. spočíva v dodržiavaní prísnych výrobných a technologických noriem v súlade so slovenskými a medzinárodnými normami. V rámci svojej výroby a ochrany spotrebiteľov spoločnosť používa normu systému riadenia kvality a bezpečnosti potravín podľa štandardu IFS ver. 7. Pre produkty spoločnosti HSH s.r.o. sú charakteristické ľahko stráviteľné bielkoviny, obsah minerálnych látok, vysoká nutričná hodnota a biologická plnohodnotnosť.

V rámci podnikových predajní podnik ponúka svoje výrobky spotrebiteľom pod značkou Kura Kráľovské, ktoré uviedla na slovenský trh v roku 2010. Sortiment predajní obsahuje mäsové výrobky, mäsové špeciality a doplnkový tovar. V súčasnosti má podnik 18 predajní rozmiestnených po celom Slovensku. Návštevnosť predajní v roku 2021 predstavovala v prieme 118 spotrebiteľov na deň. V roku 2022 spoločnosť eviduje mierny pokles návštevnosti predajní v priemere 116 spotrebiteľov na deň. Priemerná hodnota vynaložených peňažných prostriedkov na jeden nákup predstavoval v roku 2021 sumu 8,19 € na osobu a v roku 2022 každý spotrebiteľ zrealizoval v priemere 8,60 € na nákup, čo predstavuje medziročný nárast nákupu jedného spotrebiteľa o 0,41€ na nákup.

Spoločnosť pravidelne zostavuje rebríček najpredávanejších výrobkov, ktoré sa za sledované nemenili. V rámci objemov predajnosti sme vybrali 5 najpredávanejších produktov spoločnosti.

Tabuľka 14 Najpredávanejšie produkty spoločnosti HSH s.r.o.

Top 5 predávaných produktov za sledované obdobie spoločnosti HSH s.r.o.
1. Kráľovské rezne
2. Kráľovské kuracie stehná celé
3. Kráľovské stehná horné
4. Kura kráľovské celé
5. Kniežatská kuracia šunka s podielom mäsa 92 %

Zdroj: vlastné spracovanie

B. Konkurencia

Spoločnosť v rámci svojho vyhlásenia o nekorupčnom správaní rešpektuje dobré meno konkurencie a v rámci kooperačnej politiky dlhodobo buduje dobré vzťahy s konkurenciou. Podnik sa snaží o vytvorenie zdravého konkurenčného prostredia a odsudzuje nekalé praktiky konkurencie vo forme obohacovania sa konkurenčných podnikov prostredníctvom nekalej činnosti.

V rámci ochrany hydinárov a teda aj zdravého konkurenčného prostredia na Slovensku spoločnosť predsedá dobrovoľnej, nepolitickej organizácii – Únia hydinárov, ktorá združuje tuzemských liaharov, chovateľov a spracovateľov hydiny a producentov slepačích vajec. Organizácia je riadená predstavenstvom, ktoré kontroluje dozorná rada.

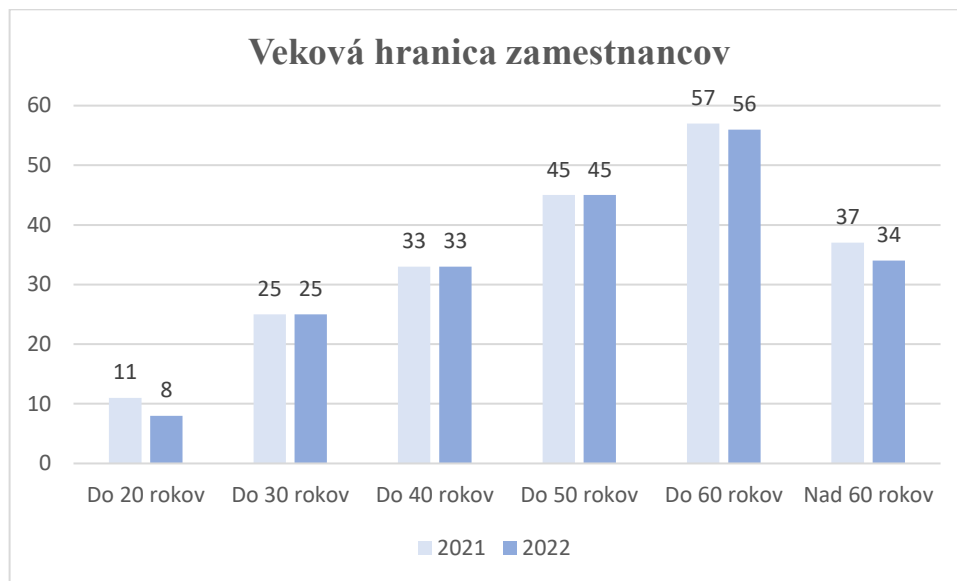
Z účelom udržiavania zdravého konkurenčného prostredia medzi hydinármi a ochrany tejto skupiny producentov sa pravidelne organizujú spoločné aktivity za prítomnosti rôznych odborníkov z potravinárstva a poľnohospodárstva, kde pri okrúhlych diskusných stoloch diskutujú o aktuálnych témach v rámci snahy vytvorenie konsenzu.

V rámci politiky nulovej tolerancie korupcie vo vnútri podniku je každý zamestnanec spoločnosti poučený a vyškolený v rámci protikorupčnej politiky a zásadách spoločnosti HSH. Toto dokazujú nulové hodnoty zaznamenaných prípadov diskriminácie na pracovisku. Na základe princípov Globálneho paktu OSN spoločnosť túto problematiku berie vo všetkej vážnosti a navrhuje opatrenia pre ich zamedzenie.

C. Zamestnanci

Veková hranica zamestnancov sa za sledované roky pohybuje v rozmedzí od 20 rokov do 60 rokov a viac, pričom počty zamestnancov vo vekových kategóriách od 30 do 50 rokov sa nemenia.

Graf 3 Veková hranica zamestnancov v spoločnosti SHS s.r.o.

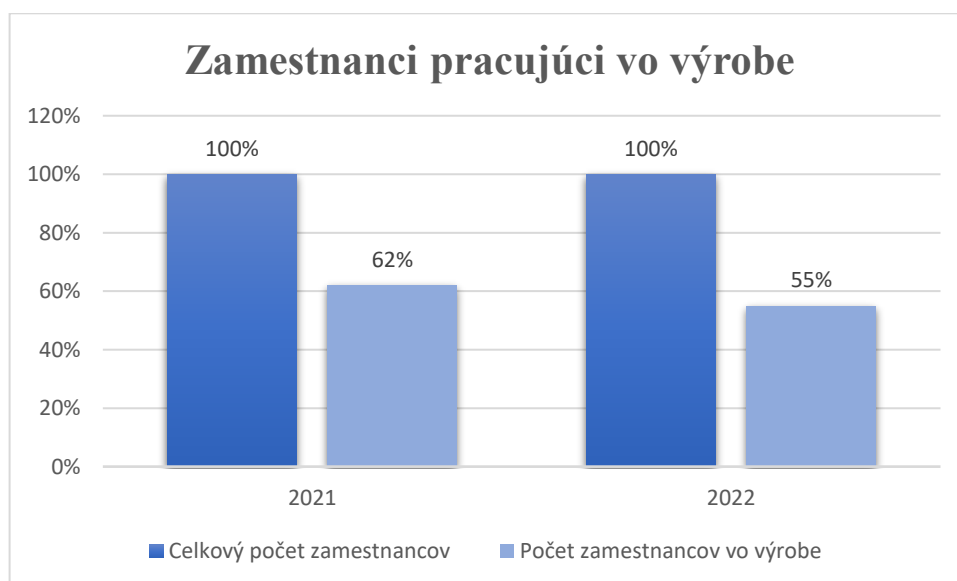

Zdroj: vlastné spracovanie

Podiel zamestnancov vo výrobe v roku 2021 predstavoval 62 % a podiel zamestnancov vo výrobe v roku 2022 predstavoval 55 %. Celkový počet zamestnancov predstavoval v roku 2021 175 zamestnancov, v ten istý rok vypovedalo 7 zamestnancov, v roku 2022 169 zamestnancov, za toto obdobie sa eviduje mierny pokles zamestnancov o 6 zamestnancov, tento jav je spôsobený prirodzenou fluktuáciou zamestnancov vo výrobe.

Fluktuácia celkového počtu zamestnancov sa za sledované roky pohybovala v rozmedzí 2,7% - 3,5 %.

Graf 4 Zamestnanci pracujúci vo výrobe

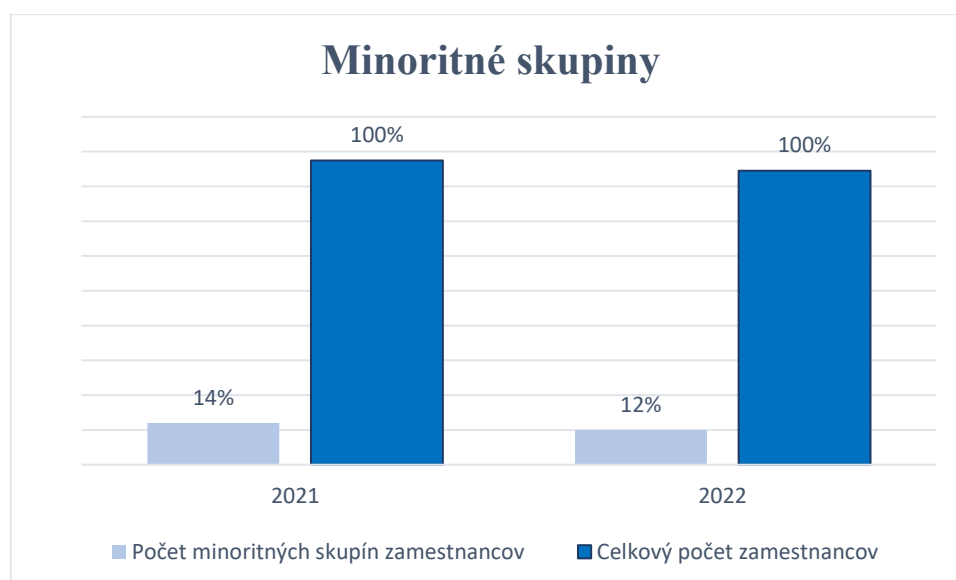

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe percentuálneho vyjadrenia fluktuácie za sledované roky podnik vykazuje veľmi prijateľnú hodnotu a má nízku úroveň fluktuácie, čo pre podnik znamená lojalitu zo strany zamestnancov. V rámci svojho programu pre zamestnancov spoločnosť HSH zabezpečuje štedré benefity, sú nimi:

- Lekárske prehliadky pre zamestnancov nad rámec zákona
- Raňajky zadarmo a nárok na teplú stravu v hodnote 2 €
- Možnosť využívania podnikových domov a bytov
- Dôchodkové sporenie zabezpečované firmou
- Pravidelné mesačné odmeny v naturálnej forme, napr. prídel kartónu mäsa
- Príspevky na školské potreby pre zamestnancov, ktorí majú deti

Graf 5 Minoritné skupiny zamestnancov

Zdroj: vlastné spracovanie

Percento minoritných skupín v roku 2021 činilo 14% a v roku 2022 12 %. HSH podporuje zamestnanosť minoritných skupín obyvateľstva a v podniku má každý člen minority rovnaké právo na zamestnanosť, úctu a rešpekt vo všetkých ohľadoch. Podpora minoritných skupín je dôležitým faktorom uplatňovania diverzity v podnikoch, ktorých súčasťou je spoločenská zodpovednosť.

Zamestnancom spoločnosti HSH s.r.o. je poskytovaná možnosť ubytovania sa v podnikových bytoch a domoch. Reakcia zamestnancov na túto možnosť a podanie pomocnej ruky od zamestnávateľa zamestnancovi vnímali veľmi pozitívne. Spoločnosť musela spočiatku selektovať zamestnancov, ktorým bolo bývanie pridelené a vyberali zamestnancov, ktorých existenčná situácia bola na veľmi zlej úrovni.

Podnikové domy a byty využívalo 14 zamestnancov za sledované roky s tým, že 5 ľudí bolo ubytovaných vo firemných bytoch a 9 ľudí na Poľnohospodárskom družstve Veľké Zálužie. V roku 2021 využívalo 8 % zamestnancov firemné byty a domy, v minulom roku 8,2 %.

V rámci firemných benefitov majú zamestnanci na mieste výkonu práce zabezpečenú aj teplú stravu v hodnote 2 €. Počas pracovného týždňa majú zamestnanci možnosť výberu tri dni z mäsitých jedál a dva dni z ľahších, avšak nutrične hodnotných jedál. Kantína funguje formou výberu z troch možných jedál z aktuálnej ponuky. V priemere za sledované obdobie sa stravuje v kantíne 40% - 42 % zamestnancov. Priemerný počet obedov za deň sa pohybuje v rozmedzí od 60-70 obedov.

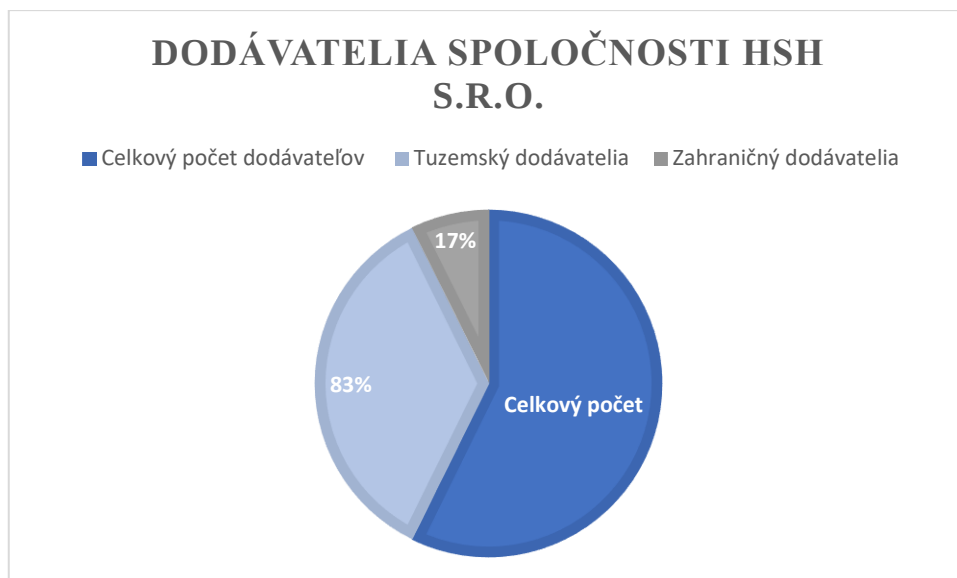
D. Dodávatelia

Dodávateľský reťazec funguje na báze čestnosti a udržiavania úctivej komunikácie s druhou stranou. Podnik existuje v dvoch postaveniach, ak je v postavení dodávateľa, čo je lepšia alternatíva, sa snaží o spoločný dialóg s odberateľmi a nájsť spoločnú cestu pre kvalitnejšiu spoluprácu. Ak sa podnik nachádza v postavení odberateľa, je to menej pohodlnejšie postavenie, nakoľko sa snaží v rámci etických princípov dosiahnuť, čo najlepšie podmienky v spolupráci.

Počet dodávateľov sa za posledné dva roky nezmenil, nakoľko spoločnosť má stálych dodávateľov, s ktorými spolupracuje dlhodobo. Celkový počet dodávateľov HSH predstavuje 134 dodávateľov tuzemských aj zahraničných. Podiel tuzemských dodávateľov je na veľmi vysokej úrovni, čo predstavuje 83% z celkového počtu dodávateľov, práve pre tento aspekt je výroba v podniku integrálna. Podiel zahraničných dodávateľov na celkovom počte dodávateľov podniku predstavuje 17 %.

HSH vo veľkej miere podporuje produkciu lokálnych výrobcov, čo dokazuje 46 % lokálnych dodávateľov, ktorý sa podieľajú na celkovom objeme vstupov produkcie podniku.

Graf 6 Dodávateľia spoločnosti HSH s.r.o.

Zdroj: vlastné spracovanie

E. Životné prostredie

Dlhodobou udržateľným cieľom je produkovať a ponúkať čo najzdravšie a najkvalitnejšie produkty s minimálnym dopadom na životné prostredie. Svojím pôsobením sa snaží zasahovať do životného prostredia v čo najnižšej možnej miere. Všetci zamestnanci spoločnosti sú povinní vykonávať svoju prácu v súlade so zákonmi a nariadeniami, ktoré sa vzťahujú na ochranu životného prostredia

Tabuľka 15 Spotreby energií v spoločnosti HSH s.r.o.

Ukazovateľ	m.j.	2021	2022
Elektrická energia	kWh	1 706 000	1 785 000
Zemný plyn	m ³	927 000	881 000
Voda	m ³	40 218	44 714

Zdroj: vlastné spracovanie

Využitie elektrickej energie sa medziročne zvýšilo o 79 000 kWh. Spotreba zemného plynu sa medziročne znížila o 46 000 m³ a spotreba vody medziročne vzrástla o 4 496 m³.

Podnik zhodnocuje živočíšnych odpad formou skrmovania schválenými odberateľmi na základe rozhodnutia o výnimke.

Spolupráca s okolitými kafilériami, kde sa dodávajú vedľajšie živočíšne produkty ako napríklad, (krv, perie, nejudlé vnútornosti). Tým sa zabezpečuje využitie v rámci kafilérií, ktoré spracovávajú tento materiál na ďalšiu výrobu napríklad, (hnojiva, spracovanie do rôznych druhov krmív pre zvieratá, granule pre psov).

Spoločnosť HSH s.r.o. disponuje sanitačným programom, ktorý stanovuje frekvenciu čistenia vodojemu, tzv. glóbusu. Taktiež disponuje vlastným zdrojom pitnej vody, ktorá nie je chemicky upravovaná.

Sanitačný program spoločnosti HSH obsahuje:

- Program odpadového hospodárstva,
- Plán sanácie a dekontaminácie,,
- Plán manipulácie s odpadmi,
- Spôsob likvidácie jednotlivých kategórií odpadov.

F. Lokálna komunita

Je občianske združenie, ktoré má 4 členské príspevky od spriaznených osôb a funguje na princípe darovania 2% z daní firiem. Z fondu tejto neziskovej organizácie pozostávajú príspevky pre zamestnancov na operácie, liečebné pobyty, zdravotnícke potreby, príspevky na dieťa so zdravotným postihnutím, prípadne pohreb rodinného príslušníka zamestnanca, ktorý sa nachádza v ťažkej životnej situácii. Aj týmto prístupom HSH plní a implementuje ciele trvalo udržateľného rozvoja, voči ktorým sa zaviazal.

dobrovoľníckych aktivít, avšak v rámci spoločnosti sa zamestnanci snažia angažovať vo zveľaďovaní trávnatých porastov a okolitých lesov ako znak súdržnosti a pozitívneho postoja k životnému prostrediu.

Graf 7 Účasť na dobrovoľníckych aktivitách v spoločnosti

Zdroj: vlastné spracovanie

V roku 2021 bolo 1 % zamestnancov zapojených do dobročinných aktivít, avšak v roku 2022 sa zapojili 2 % zamestnancov z manažmentu spoločnosti.

G. Inštitúcie výchovnovzdelávacieho systému

Spoločnosť HSH s.r.o. a Kura Kráľovské sú partnerom exkluzívnej Školy varenia pre gurmánov zo Svätého Jura.

Dobré partnerské vzťahy udržiava HSH aj Ekonomickou univerzitou v Bratislave, kde sa pravidelne prednáša o podniku pre budúcich ekonómov.

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre je taktiež partnerom pre HSH, kde zamestnanci podniku prednášajú na výberových prednáškach na konkrétne témy. Tieto vzťahy sú veľmi dôležitým faktorom najmä pre študentov, pripravujúcich sa na zamestnanie a trh práce, prípadne na podnikanie.

zamestnanci HSH sa povinne školia každý štvrťrok, čo znamená štyrikrát do roka. Časová dĺžka priebehu školení sa odlišuje, závisí najmä od lektora a charakteru školenia. Priemerný počet online školení na zamestnanca odhadujeme na 8 hodín. V roku 2022 sa priemerný počet online školení zredukoval na 5. Platí to pre zamestnancov manažmentu podniku.

Ostatní zamestnanci sa školia v podobnej forme, alebo na základe potreby, ktorú oznamujú vedúcemu pracovníkovi.

H. Verejná správa

Tabuľka 16 Prehľad zaplatených daní za sledované obdobie v spoločnosti HSH s.r.o.

Prehľad zaplatených daní/ rok	2021	2022
Daň z príjmov	7 219 €	46 764 €
Splatná daň z príjmov	8 602 €	47 760 €
Odložená daň z príjmov	-1 383 €	-996 €

Zdroj: Interná účtovná závierka spoločnosti 2021-2022

Daň z príjmov za sledované obdobie sa vyvíjala rastúcim trendom, nakoľko z tabuľky prehľadu splatnej daní príjmov HSH uhradila v roku 2021 vo výške 8 602 € a v roku 2022 47 760 €. Odložená daň z príjmov predstavovala v roku 2021 – 1 383 € a v roku 2022 -996 €.

Tabuľka 17 Prehľad zaplatených miestnych daní za sledované obdobie v spoločnosti HSH s.r.o.

Úhrada miestnych daní/rok	2021	2021
Daň z nehnuteľností	2 601, 19 €	2 601,19 €
Daň z motorových vozidiel	17 473,20 €	18 395,07 €

Zdroj: Interné dokumenty spoločnosti

Daň z nehnuteľností, ktoré boli uhradené sa medziročne nezmenili, nakoľko je fixne stanovený tento druh miestnej dane. Daň z motorových vozidiel sa medziročne zvýšila o 921, 87 €.

Angažovanosť v rámci podnikovej bytovej politiky spočíva v spolupráci pri stavaní bytov a domov, ktoré môžu využívať zamestnanci. Podnikové byty a podnikové domy v radovej výstavbe sa nachádzajú na Javorskej ulici v obci Veľké Zálužie, ktoré je zároveň v bezprostrednej blízkosti na pracovisko pre zamestnancov. Reakcie zamestnancov na možnosť ubytovania sa v podnikových bytoch a domoch boli veľmi pozitívne, avšak sa k nim nemohol dostať každý zamestnanec, manažment spoločnosti musel vyberať spomedzi tých zamestnancov, ktorí to najviac potrebovali a ktorý boli v ťažkej situácii.

Predstavitelia spoločnosti HSH, najmä predstavitelia z vrcholového manažmentu sa pravidelne angažujú v aktivitách lokálnej samosprávy. Hlavne prostredníctvom prednášok na verejnej vysokej škole – Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre. Generálny riaditeľ spoločnosti HSH je členom komisií na štátnych skúškach v rámci tejto univerzity.

Obec Veľké Zálužie vníma spoločnosť HSH s.r.o. ako najvýznamnejší podnikateľský subjekt, v rebríčku významnosti firiem sa nachádza na 2. mieste. Zároveň je spoločnosť dlhodobo považovaná za zamestnávateľa, ktorý poskytuje najviac pracovných príležitostí.

4.3 Návrh implementácie systému reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného podnikania

4.3.1 Etický koncept systému reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného podnikania

Základným konceptom na tvorbu systému reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného podnikania slúži etický manažment, ktorý funguje štyroch nosných pilieroch, ktorými sú:

- Etický kódex
- Aplikácia princípov UN Global Compact
- Charta diverzity
- Vyhlásenie o nekorupčnom správaní

Etický kódex jasne deklaruje fixáciu na etických základoch, ktorý vychádza z hodnôt, ktoré si ako firma stanovila. Deklaruje taktiež súlad s platnou legislatívou Slovenskej republiky, vyjadruje svoj postoj k zainteresovaným stranám a avizuje pôsobenie etickej komisie v podniku prostredníctvom etického hotline, kde povinnosťou zainteresovaných strán je nahlásenie každého pokusu o porušenie etického kódexu.

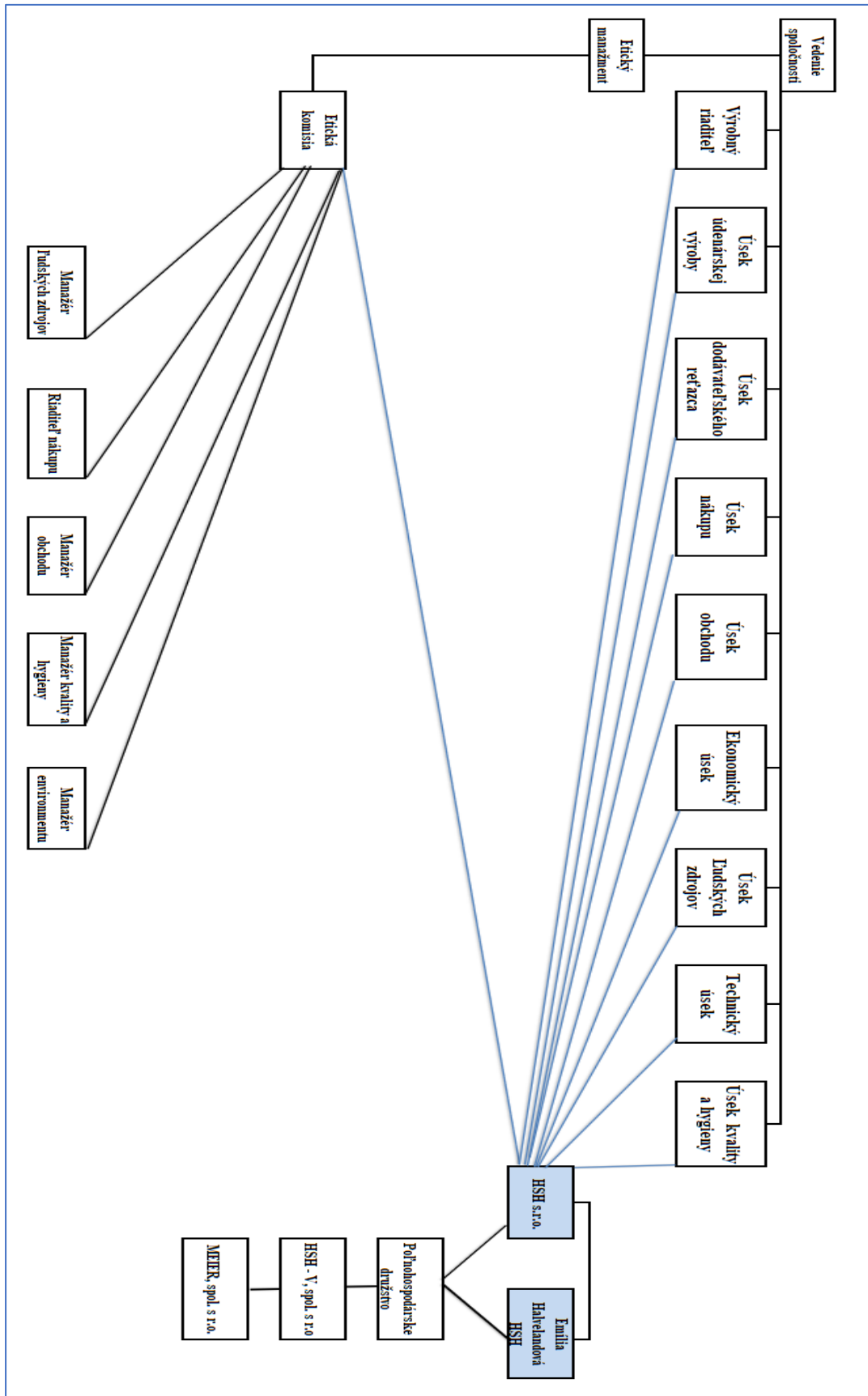
V rámci signatárstva medzinárodnej iniciatívy UN Global Compact sa spoločnosť hlási, implementuje a zachováva 10 univerzálne akceptovaných princípov, na ktorých funguje pri svojej každodennej podnikateľskej činnosti so snahou o realizáciu úspešného udržateľného rozvoja.

Účasťou na Charte diverzity spoločnosť vyvíja snahu o napredovanie v podpore diverzity dovnútra a vonok s cieľom vzdelávať svojich zamestnancov v oblasti inklúzie a diverzity ich postupne zapojiť do realizácie.

Vo vyhlásení o nekorupčnom správaní spoločnosť pojednáva o snahe zamedzenia korupčných praktík vo vnútri podniku. Manažment podniku sa zaväzuje implementovať a presadzovať efektívne a overené metódy a postupy ako prevenciu, monitorovanie a elimináciu úplatkov v podniku.

Tým, že je v podniku zriadená Etická komisia, ktorá sa podieľa na kontrole správneho fungovania vnútropodnikových procesov a zároveň sleduje dodržiavanie etických princípov v rámci celého podniku a jeho všetkým zainteresovaným stranám. Etická komisia je priamo prepojená s matkou, t.j. HSH s.r.o. a Emília Halvelandová HSH tieto dva subjekty majú výlučné právo riadiť chod spoločnosti a rozhodovať, ostatné tzv. spriaznené osoby t.j. Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie, HSH-V, spol. s.r.o. a MEIER, spol. s.r.o. majú právo byť prítomní pri rozhodovaní o chode celej spoločnosti ako konsolidovaného celku.

Obrázok 4 Maticová organizačná štruktúra etického manažmentu v spoločnosti HSH s.r.o.

Zdroj: vlastné spracovanie

V rámci etickej komisie pôsobí päť členov, ktorí sa interesujú v rámci rozvíjania tohto orgánu etického manažmentu v podniku na základe maticovej organizačnej štruktúry. Pozicionálne členstvo v etickej komisii podniku je nasledovné:

- Predseda – Generálny riaditeľ
- Člen 1 – Manažér úseku ľudských zdrojov
- Člen 2 – Riaditeľ nákupu
- Člen 3 – Manažér obchodu
- Člen 4 – Manažér kvality a hygieny
- Člen 5 – Manažér environmentu

Etická komisia zasadá štyrikrát do roka, v prípade neodkladných udalostí zasadá výnimočne.

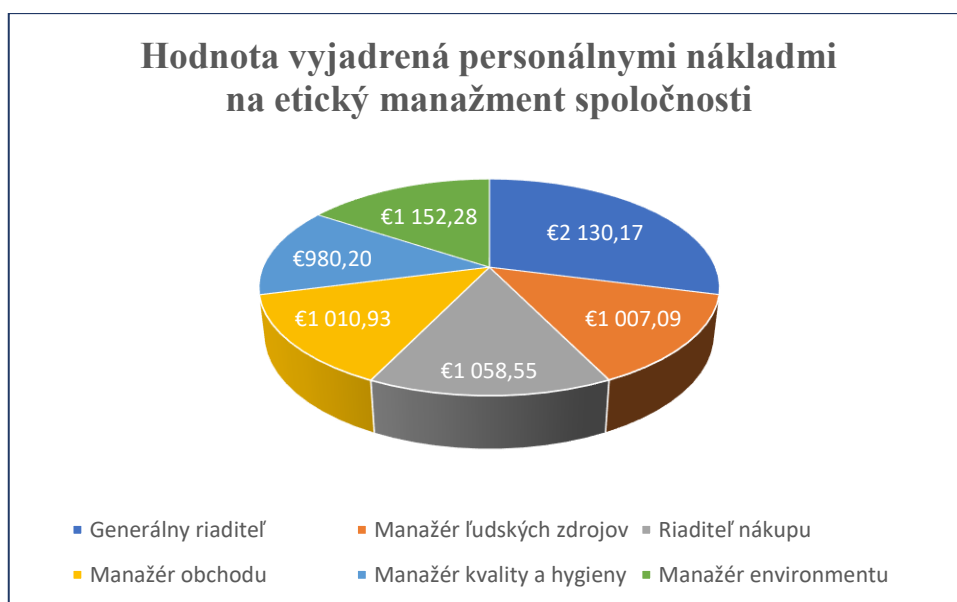
Tabuľka 18 Účasť etickej komisie na činnosti etického manažmentu

Účasť členov etickej komisie na rozvoji činnosti etického manažmentu			
Pozícia	Rozsah účasti (v %)	Počet hodín za rok	Hodnota vyjadrená personálnymi nákladmi
Generálny riaditeľ	98 %	59	2 130,17 €
Manažér ľudských zdrojov	95 %	57	1 007,09 €
Riaditeľ nákupu	87 %	53	1 058,55 €
Manažér obchodu	78 %	47	1 010,93 €
Manažér kvality a hygieny	74 %	44	980,20 €
Manažér environmentu	100 %	60	1 152,28 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe procesného a hodnotového vyjadrenia etického manažmentu je hodnota celkových nákladov etického manažmentu 7 339,22 €. Skutočnú hodnotu je veľmi ťažké porovnať, pretože tieto dáta spravidla spoločnosti na Slovensku nezverejňujú. V rámci hodnoty vyjadrenej personálnymi nákladmi na jednotlivých členov etickej komisie je dôležité spomenúť, že v tomto prípade ide o produkciu naturálnej výroby.

Graf 8 Hodnota vyjadrená personálnymi nákladmi na etický manažment spoločnosti

Zdroj: vlastné spracovanie

Najangažovanejší členovia etického manažmentu sú zároveň členmi etickej komisie.

4.3.2 Fungovanie procesu reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného podnikania

V spoločnosti HSH s.r.o. neboli stanovené presné metódy reportovania o udržateľnom podnikaní. Spoločnosť pri uplatňovaní konceptu vychádza zo svojich principiálne stanovených hodnôt a z iniciatív, ktorých je členom.

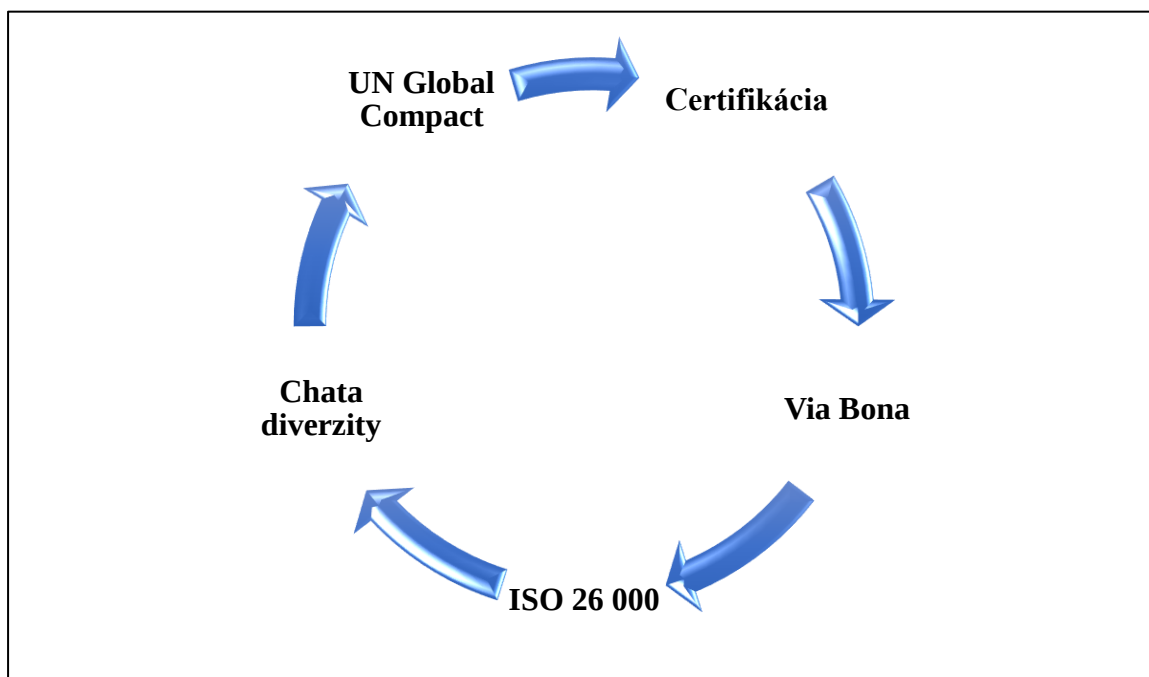
Keďže spoločnosť pôsobí v oblasti hydinnárskeho priemyslu, podlieha kontrolným inštitúciám a pravidelným kontrolám Úradu verejného zdravotníctva, Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky. Tým, že podnikateľská činnosť spoločnosti HSH s.r.o. sa zameriava na spracovanie a konzervovanie hydinnového mäsa sa kladie vysoký dôraz na sledovanie práve oblasti udržateľného podnikania.

Na základe štandardnej organizačnej štruktúry spoločnosti HSH s.r.o., ktorá disponuje kvalitnou podnikovou kultúrou sa vyžaduje komunikácia s každou skupinou zainteresovaných strán na adekvátnej etickej úrovni. Spôsob komunikácie v rámci etických princípov spoločnosti sa uplatňuje spôsobom:

- Nepretržitá komunikácia priameho nadriadeného so zamestnancami v podniku
- Komunikácia v rámci aktívnej spolupráce s partnermi podniku
- Komunikácia prostredníctvom etického hotline, zriadeného etickým manažmentom
- Prieskumy spokojnosti v rámci firemnej klímy
- Pravidelné kontroly orgánmi verejnej správy slovenskej republiky

- Účast' na verejných diskusiách, v rámci ktorých podnik upevňuje dobré vzťahy napr. konkurencia, dodávatelia, odberatelia, verejná správa

Obrázok 5 Cyklus reportovania udržateľného podnikania v spoločnosti HSH s.r.o.

Zdroj: vlastné spracovanie

V rámci cyklu systému reportovania udržateľného rozvoja spoločnosti HSH uvádzame chronologický prehľad jednotlivých častí reportovania v rámci permanentne dosiahnutej úrovne na báze udržateľnosti. Certifikáciou SK značka kvality a FSSC 22 000. Prihláškou Via Bona, kde spoločnosť v roku 2015 získala túto cenu v kategórii naj zamestnávateľ. Normou ISO 26 000, ktorá poskytuje podporný rámec pre orientáciu na trvalo udržateľný rozvoj. Signatárstvo v Charte diverzity a členstvo v medzinárodnej iniciatíve UN Global Compact.

4.3.3 Návrh metodiky reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného podnikania

Z účelom vypracovania a návrhu metodiky pre budúce fungovanie zverejňovania správ o dosiahnutej úrovni udržateľného rozvoja v spoločnosti HSH s.r.o. bola vypracovaná správa o zodpovednom podnikaní za sledované obdobie rokov 2021-2022 v rámci GRI štandardov, ktoré sú najvýznamnejšie medzinárodné štandardy pre vypracovanie správ o spoločenskej zodpovednosti a poskytujú univerzálny rámec pre reportovanie zodpovedného podnikania.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame štruktúru správy o zodpovednom podnikaní, ktorá je vypracovaná v rámci princípov UN Global Compact, na základe cieľov trvalo udržateľného rozvoja, ktoré podnik uplatňuje a za pomoci GRI štandardov.

Tabuľka 19 Návrh štruktúry správy o zodpovednom podnikaní pre spoločnosť HSH s.r.o.

Štruktúra správy o zodpovednom podnikaní	
I.	Vyhlásenie o pokračujúcej podpore zo strany generálneho riaditeľa
II.	Popis aktivít zodpovedného podnikania
1.	Všeobecné informácie
A.	Misia
B.	Organizačná štruktúra a etický manažment
2.	Potenciál etického správania sa firmy a jej úspešný udržateľný rozvoj
C.	Atribúty externej akceptácie etického správania
III.	Meranie výsledkov
1.	Etické správanie skupín zainteresovaných strán
	Finančné výsledky
A.	Zákazníci
B.	Konkurencia
C.	Zamestnanci
D.	Dodávatelia
E.	Životné prostredie
F.	Lokálna komunita
G.	Inštitúcie výchovnovzdelávacieho systému
H.	Verejná správa
2.	Ciele trvalo udržateľného rozvoja na rok 2023
	Ciele za zodpovedný vzťah ku všetkým ďalším analyzovaným skupinám stakeholderov
3.	Mapa GRI indikátorov

Zdroj: vlastné spracovanie

Cieľom tvorby a spracovania tejto správy o zodpovednom podnikaní je verejná deklarácia spoločnosti HSH s.r.o. o uplatňovaní spoločenskej zodpovednosti v podniku na základe 10 princípov Globálneho paktu OSN. V správe o zodpovednom podnikaní HSH popisuje svoj postoj a aktivity v oblasti udržateľného rozvoja a spoločenskej zodpovednosti, pričom sa vo svojej každodennej činnosti snaží o implementáciu a zdokonalenie týchto princípov.

Primárny cieľom je dodržiavanie platných termínov zverejňovania správy o dosiahnutom pokroku so zreteľom na zodpovedné podnikanie v rámci signatárstva Globálneho paktu OSN na pravidelnej báze a tým si udržiavať aktívny status v iniciatíve.

Ďalším cieľom tejto správy je poskytnutie informácií a skutočného obrazu predovšetkým pre zákazníkov spoločnosti HSH s.r.o., jej zamestnancom, dodávateľom, verejnému sektoru, komunite, ktorej je spoločnosť členom a ostatným zainteresovaným stranám.

Taktiež sa spoločnosť zaväzuje o zdieľanie týchto informácií so zainteresovanými stranami, prostredníctvom svojich komunikačných kanálov a internetovej stránky spoločnosti.

Obsah správy o zodpovednom podnikaní bol vytvorený, spracovaný a následne analyzovaný na základe osobných rozhovorov s predstaviteľmi spoločnosti HSH s.r.o. a za pomoci informačno-komunikačných technológií. Analýzou finančných, environmentálnych a etických dokumentov spoločnosti a ich následnou interpretáciou sme vytvorili správu o pokroku, resp. zodpovednom podnikaní spoločnosti za sledované roky 2021-2022.

5 Diskusia, závery odporúčania

V nasledujúcej kapitole uvádzame závery a odporúčania pre teoretickú a praktickú časť záverečnej práce.

5.1 Závery

5.1.1 Závery v teoretickej časti

Preštudovaním problematiky z oblasti udržateľného podnikania sme dospeli k záverom:

- Spoločnosti disponujúce s vlastným etickým programom sú vnímané ako atraktívne.
- Pre spoločnosti, ktoré etickým programom nedisponujú, avšak chceli by ho vytvoriť, existujú jednotlivé kroky pre vytvorenie.
- Compliance programy na Slovensku sú charakteristické pre spoločnosti, ktoré sú súčasťou medzinárodných zoskupení.
- Teória trvalo udržateľného rozvoja je založená na plnení potrieb súčasných generácií tak, aby nedochádzalo k obmedzovaniu budúcich generácií.
- Samotná etika, etické konanie a udržateľnosť sú pojmy úzko prepojené a môžu sa nazývať aj jedným termínom ako etika udržateľnosti.
- Norma ISO 26000 tvorí zásady, ktoré sú nevyhnutné pre plynulý chod trvalo udržateľného rozvoja, môžu ju využívať spoločnosti v ktoromkoľvek sektore.
- Reporting udržateľného podnikania je charakteristický pre spoločnosti pôsobiace v súkromnom sektore, postupne však povinnosť zverejňovania informácií o udržateľnosti preniká aj do verejného sektora.
- Špecifickosť a jedinečnosť controllingu zodpovedného podnikania vychádza z faktu, že samotný controlling ani zodpovedné podnikanie nie sú pre spoločnosti povinné.
- Integrované podávanie správ je inováciou v oblasti podávania správ o udržateľnosti
- S účasťou na správach o udržateľnosti, ktorá sa šíri po celom svete, začala GRI otvárať sériu regionálnych kancelárií.
- Aj napriek tomu, že mnohé zainteresované strany kritizujú nepresnosť nefinančných údajov a považujú ich za nepresné, práve tieto údaje naberajú v súčasnosti čoraz väčší význam.

5.1.2 Závery v praktickej časti

Na základe výsledkov z praktickej časti práce vieme vyvodiť nasledovné závery:

- Spoločnosť HSH s.r.o. je jednou z mála spoločností, ktoré na slovenskom trhu uplatňujú udržateľné podnikanie v širokom spektre.
- Ponukou štedrého sociálneho programu pre svojich zamestnancov spoločnosť preukazuje solidarity a sociálne zmýšľanie.
- Ochrana životného prostredia je prioritou a dlhodobým cieľom v oblasti trvalej udržateľnosti a záväzku voči prírode.
- Spoločnosť HSH s.r.o. je držiteľom ceny Bona Via v kategórii naj-zamestnávateľ.
- 86 produktov spoločnosti HSH s.r.o. sú ocenené Značkou Kvality SK a Značkou Kvality SK Gold, týmto podnik dokazuje svoje dominantné postavenie na trhu s hydinovými výrobkami.
- Spoločnosť HSH s.r.o. významným spôsobom prispieva k potravinovej sebestačnosti Slovenskej republiky, čo je zároveň hlavným poslaním spoločnosti.
- Spoločnosť HSH s.r.o. plní svoj záväzok voči verejnej správe veľmi svedomito, o čom svedčia všetky zaplatené dane voči štátu načas.
- Firemné hodnoty spoločnosti sú stanovené na základe desiatich princípov Globálneho paktu OSN.
- Predstavitelia spoločnosti sa angažujú v rámci spolupráce s výchovnovzdelávacími inštitúciami v rámci odborných prednášok alebo účasťou v komisii na štátnych skúškach.
- Spoločnosť uplatňuje voči svojim zainteresovaným stranám etické princípy v každom ohľade a dištancuje sa od nekalých praktík v rámci obohacovania sa.
- Spoločnosť HSH s.r.o. ako prvá na Slovensku chladila hydinu vzduchom a taktiež ako prvá začala uplatňovať štandardy Welfare chovu, ktoré sa snaží zdokonaľovať.
- K tomu, čomu som sa dopracovala v tejto záverečnej práci je príspevkom do odbornej diskusie v spoločnosti HSH s.r.o.

5.2 Odporúčania

Prostredníctvom získaných poznatkov z teoretickej a praktickej časti záverečnej práce a stanovením záverov v oboch častiach práce, uvádzame relevantné odporúčania pre teoretickú i pre praktickú časť tejto práce.

5.2.1 Odporúčania v teoretickej časti

- Pochopenie jednotlivých definícií, ktoré poskytuje oblasť udržateľného podnikania v rámci všeobecného rozhl'adu.
- Klásť dôraz na vzdelávanie plní problematike udržateľného rozvoja významnú úlohu.
- V rámci metodiky uvádzania nefinančných informácií o dosiahnutom pokroku, využívať medzinárodné štandardy, ktoré sú univerzálne pre reportovanie tejto oblasti podnikania.
- Vnímanie výhod, ktoré poskytuje oblasť udržateľného rozvoja a spoločenská zodpovednosť.
- Rozšírenie tohto konceptu do viacerých oblastí podnikania v rámci Slovenskej republiky.
- Nezneužívať udržateľné podnikanie a spoločenskú zodpovednosť ako nástroj marketingovej komunikácie podniku ako takej.
- Správa o dosiahnutej úrovni udržateľného rozvoja by mala byť súčasťou konsolidovanej účtovnej závierky v podnikoch.

5.2.2 Odporúčania v praktickej časti

- Vytvorenie systému reportovania v rámci GRI štandardov, ktoré najpoužívanjšie svetové štandardy pre reporting udržateľnosti.
- Pravidelné reportovanie o dosiahnutom pokroku ako morálny záväzok smerujúci voči trvalo udržateľnému rozvoju.
- Udržiavanie aktívneho statusu v rámci pravidelnej komunikácie s medzinárodnými iniciatívami podporujúcimi udržateľný rozvoj.
- Pokračovanie v činnosti, ktorú spoločnosť vykonáva pre svojich zamestnancov a všetky zainteresované strany.
- V rámci tzv. okrúhlych stolov komunikovať a nabádať partnerov a kolegov o angažovanie sa v oblasti trvalo udržateľného rozvoja a plniť si morálny záväzok voči nim.

Záver

Globálnym cieľom tejto záverečnej práce bolo identifikovanie, analyzovanie a následné zhodnotenie ťažiskových atribútov rozvoja systému reportovania zodpovedného podnikania/udržateľného rozvoja a navrhnúť zlepšenia.

Táto záverečná práca je rozčlenená do piatich dôležitých kapitol. V prvej kapitole sa venujeme teoretickým východiskám subsystému reportovania udržateľného rozvoja. V druhej kapitole sa nachádzajú ciele tejto práce z globálneho a parciálneho hľadiska. Tretia kapitola pozostáva z metodiky a metód skúmania, ktoré boli pri tvorbe tejto záverečnej práce využité. Štvrtú kapitolu tvoria výsledky práce zo skúmania systému reportovania dosiahnutej úrovne udržateľného podnikania. Predmetom skúmania tejto záverečnej práce je spoločnosť HSH s.r.o, ktorá si obdivuhodným spôsobom plní funkciu najmä v oblasti udržateľného podnikania. Piata kapitola tejto práce pojednáva o záveroch a odporúčaníach na základe získaných poznatkov pre teoretickú a praktickú časť práce.

Spoločnosť HSH s.r.o. sa radí medzi malé a stredné podniky, avšak s veľkým odhodlaním plní svoj záväzok voči spoločnosti, zamestnancom a životnému prostrediu. Táto spoločnosť je dôkazom toho ako sa môže malá rodinná firma rozrásť a v súčasnosti pôsobiť ako jeden z najvýznamnejších slovenských producentov hydiny a zároveň v tejto neľahkej dobe aj udržateľne podnikat'.

Zoznam použitej literatúry

BAUMÜLLER, Josef; GRBENIC, Stefan: Moving from non-financial to sustainability reporting: analyzing the EU Commission's proposal for a Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), Facta Universitatis, Series: Economics and Organization, 2021, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://research.wu.ac.at/ws/files/17021763/8149-49047-2-PB.pdf>.

DUBCOVÁ G. , Etika podnikania – praktická príručka, Bratislava Vydavateľstvo EKONÓM: 2014, s. 77, ISBN 978-80-225-3864-0.

SLOVAK COMPLIANCE CIRCLE: Slovenské compliance štandardy – rámec pre zodpovedné podnikanie, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://cloud.slovakcompliancecircle.sk/index.php/login>

REMIŠOVÁ, A.: Analýza rozvoja podnikateľskej etiky v podnikoch v slovenskom podnikateľskom prostredí Analysis of the development of business ethics in enterprises in the Slovak business environment. [online]. . [cit.2023-31-01]. Dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/355928646_Analyza_rozvoja_podnikatelskej_etiky_v_podnikoch_v_slovenskom_podnikatelskom_prostredi_Analysis_of_the_development_of_business_ethics_in_enterprises_in_the_Slovak_business_environment

SHONHADJI, N: Is Whistleblowing an Ethical Practice?. [online]. [cit.31-01]. Journal of Economics, Business, and Accountancy. Dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/366966418_Is_Whistleblowing_an_Ethical_Practice?_sg=aJo8mHszN8dIg-JRCVQY1BWZYacppqc174nieT8_IrTZwbZc9EjIYN8Svq3v3nb0uadGTjLDfSV1P4

MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY: Agenda 2030. [online]. [2023-31-01]. Dostupné na: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/agenda-2030/index.html>

SIEVERS, G. Sustainability in Corporate Practice Certification Based on DIN and ISO. European Journal of Economics and Business Studies. 2021, 7. ISSN 2411-4073.

ZSE ENERGIA: a.s [elektronický zdroj]. [cit. 2023-01-02]. 2021. 65 s. Dostupné na: https://www.zse.sk/documents/14331066/ZSEE_Vyrocnna-sprava_2021_SK.pdf

ZSE ENERGIA: a.s [elektronický zdroj]. [cit. 2023-01-02]. 2021. 65 s. Dostupné na: https://www.zse.sk/documents/14331066/ZSEE_Vyrocnna-sprava_2021_SK.pdf

ZSE ENERGIA: a.s [elektronický zdroj].]. [cit. 2023-01-02]. 2021. 65 s. Dostupné na: https://www.zse.sk/documents/14331066/ZSEE_Vyrocnna-sprava_2021_SK.pdf

DM DROGERIE MARKT: [elektronický zdroj]. [cit. 2023-01-02]. 2021. 8 s. Dostupné na: https://nadaciapontis.sk/wp-content/uploads/2020/03/Vyrocnna_sprava_2021_NF-dm_final.pdf

TESCO STORES s.r.o.: Výročná správa, [elektronický zdroj]. [cit. 2023-01-02]. 2021. 56 s. Dostupné na: <https://corporate.tesco.sk/media/5650/v%C3%BDro%C4%8Dn%C3%A1-spr%C3%A1va-2021.pdf>

TESCO STORES s.r.o.: Výročná správa, [elektronický zdroj]. [cit. 2023-01-02]. 2021. 56 s. Dostupné na: <https://corporate.tesco.sk/media/5650/v%C3%BDro%C4%8Dn%C3%A1-spr%C3%A1va-2021.pdf>

NADÁCIA PONTIS: Transparentnosť a etika, [online]. [cit. 2023-01-02]. Dostupné na: <https://www.nadaciapontis.sk/transparentnost-a-etika/>

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV: Podávanie správ o udržateľnosti: hodnotenie inštitúcií a agentúr EÚ, [online], [cit. 2022-02-01] Dostupné na: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/RCR_Reporting_on_sustainability/RCR_Reporting_on_sustainability_SK.pdf

DUBCOVÁ, G.: Nové trendy zodpovedného podnikania na Slovensku. Vedecká monografia., Bratislava, :Vydavateľstvo Ekonóm, 2013, s.98 ISBN 978-80-225-3746-9.

DUBCOVÁ, G., Controlling zodpovedného podnikania Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2015, ISBN 978-80-225-4106-0.

INTERGRATED REPORTING:SASB Standards, [online]. [cit. 2023-14-03]. Dostupné na: <https://www.sasb.org/standards/>

SASB STANDARDS: Standards, [online]. [cit. 2023-14-03].Dostupné na: <https://www.sasb.org/standards/>

INTEWGRATED REPORTING: SASB Standards, [online].[cit. 2022-02-01]. Dostupné na: SASB STANDARDS, [online], [cit. 2022-15-03] Dostupné na: <https://www.sasb.org/standards/>

OECD:Agenda 2030, [online].[cit. 2023-28-03]. Dostupné na: <https://www.oecd.org/dac/results-development/agenda-2030-and-results/>

UN GLOBAL COMPACT, Mission and principles [online].[cit. 2022-02-01].Dostupné na: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

UN GLOBAL COMPACT, Participation, [online].[cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://unglobalcompact.org/participation/join>

IFRS FOUNDATION, Materiality, , [online], [cit. 2022-01-03] Dostupné na: <https://www.sasb.org/standards/materiality-finder/>

IFRS FOUNDATION, Intergrated reporting,.[online]. [cit. 2022-01-03] Dostupné na: <https://www.integratedreporting.org/news/the-growing-momentum-for-integrated-reporting-part-2/>

STRATEGIC ORIENTATIONS OF THE SECRETARY-GENERAL, Meeting of the OECD Council at Ministerial Level. , [elektronický zdroj]. [cit. 2022-01-03]. 2022, Paris. 15 s. Dostupné na: <https://www.oecd.org/mcm/2022-OECD-SG-Strategic-Orientations-EN.pdf>

SIMAP, Informácie o európskom verejnom obstarávaní, [elektronický zdroj]. [cit. 2023-01-04]. Dostupné na: <https://simap.ted.europa.eu/sk/cpv>

EUROPEAN COMMISSION: CPV codes, [elektronický zdroj]. [cit. 2022-01-03]. Dostupné na: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/digital-procurement/common-procurement-vocabulary_en

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE: Nariedenie komisie č. 213/2008, [online], [cit. 2022-01-30]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0213>

GLOBAL REPORTING INICIATIVE: Timeline of GRI's history, [online], [cit. 2022-02-02]. Dostupné na: <https://www.globalreporting.org/about-gri/mission-history/>

GLOBAL REPORTING INICIATIVE: Why report?, [online], [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/>

GLOBAL REPORTING INICIATIVE: Timeline of GRI's history, [online], [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://www.globalreporting.org/about-gri/mission-history/>

EUR-LEX: Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32014L0095>

KNOWLEDGE HUB.UNIDO.ORG: Impact Investment, [online], [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://hub.unido.org/training-modules-investment>

NADACIA PONTIS: Udržateľnosť občianskych organizácií na Slovensku je stabilná, vyplýva z Indexu udržateľnosti občianskej spoločnosti, [online]. [cit. 2022-02-01]. Dostupné na: <https://www.nadaciapontis.sk/novinky/udrzatelnost-obcianskych-organizacii-na-slovensku-je-stabilna-vyplyva-z-indexu-udrzatelnosti-obcianskej-spolocnosti/>

KURA KRÁĽOVSKÉ: Etický kódex, [online]. [cit. 2022-01-05]. <https://www.kurakralovske.sk/o-nas/eticky-manazment/eticky-kodex/>

Prílohy

Príloha č. 1 Správa o zodpovednom podnikaní 2021-2022